



# Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

## Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

**Danskernes Historie Online** er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

### Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

### Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

### Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

# ÅRSSKRIFT

FRA

## ORDRUP HØJERE ALMENSKOLE

1908—1909

VED

DR. PHIL. ERNST KAPER

SKOLENS BESTYRER



KØBENHAVN

TRIERS BOGTRYKKERI (G. L. LIND & NUMA FRÆNKEL)

1909

# ÅRSSKRIFT

FRA

## ORDRUP HØJERE ALMENSKOLE

1908—1909

VED

DR. PHIL. ERNST KAPER  
SKOLENS BESTYRER



KØBENHAVN

TRIERS BOGTRYKKERI (G. L. LIND & NUMA FRÆNKEL)

1909

## Bestyrerskiftet

---

Efter skolebestyrer Kristian Branners død måtte der tages bestemmelse om skolens fremtid. Når opmærksomheden rettedes mod mig som dens fremtidige leder, skyldtes dette, at jeg, der i de første betydningsfulde år som ung lærer havde virket ved Ordrup højere Almenskole, både i min senere lærergerning og som pædagogisk forfatter, i praksis som i teori, havde sluttet mig til de hovedsynspunkter, der var de bærende ved denne skole. Det måtte være magtpåliggende for prof. Frederiksen, der har formet sit skoleideal i udtrykket »den personlige skole«, at hans efterfølger blev en mand, der ikke stod fremmed og uforstående overfor skolens traditioner. På den anden side må dette ideal føre bort fra ethvert ønske om, at nogen enkelt, tidligere fastslået form skulde være bindende for den nye ledelse. Jeg har sat mig som mit mål at bevare skolens særpræg i det omfang, i hvilket jeg formår at gøre det til en personlig sandhed for mig. Og jeg vil desuden søge efter omhyggelig prøvelse og i samarbejde med skolens øvrige lærer-

kræfter at finde nye veje fremad; det står mig dog klart, at det både af ideelle og af praktiske grunde vil forbyde sig af sig selv med en skole på omtrent 400 elever at skride frem ad forandringernes vej i det samme tempo, som det lille skolehjem i sin tid har kunnet det.

En hovedopgave vil det til enhver tid være for mig at forene skolens frihedstraditioner med fast plan i arbejdet og god orden blandt eleverne.

---

# Tale til prof. H. C. Frederiksen

d. 7de juli 1908

af fru Elly Nienstædt, Hellerup .

---

Der hviler alvor over Ordrup skole iår. Kun lidt over 2 måneder er det siden, da mødtes vi alle en morgenstund ved Kristian Branners båre. Tavse, bedrøvede var vi. Der fandtes vel ikke een i den store skare hin dag, uden at han følte, hvad skolen havde mistet ved sin yngre bestyrers bortgang, hvilket tab det betød; og mange, mange var der, som tillige sørgede rent personligt over tabet af en kær og prøvet ven.

Idag ved skoleårets afslutning står vi atter ved et vendepunkt i skolens historie, en forandring af indgribende betydning, som berører alle, som står den nær. Professor Frederiksen fratræder sin stilling som bestyrer af den skole, han har grundlagt, opelsket, i hvilken han har nedlagt sit livs arbejde. Andre, nye kræfter skal fra nu af stå i spidsen for hans værk, bygge videre og fuldføre det.

Det er sikkert med vemod, vi har hørt på Frisers ord i dag, og tak bruser ham imøde fra alle sider for det, han har været for skolen i sin helhed og for hver enkelt i den især. Jeg er ved denne lejlighed blevet opfordret til med nogle få ord at søge at tolke mødrenes særlige tak til ham for det, han har været for vore børn og for os. Jeg gør det gerne; og dog føler jeg, hvor vanskeligt det er at finde de rette ord, udtale tanken, takken, som sikkert ligger hver en moder her i salen på hjertet. Og på forhånd vilde jeg gerne have lov til at indflette, at hvad jeg har på hjertet af tak til ham, tillige for en stor del er rettet til »mor Fanny«. Vi véd jo alle, hvad også hun har været for skolen, hvorledes hun til alle tider indtil de mindste detaljer har delt med den både i glæde og i sorg. Den hjælp, hun som forstandig kvinde og rådgiver har ydet, kan ikke skattes højt nok, og særlig vi mødre bør mærke os det.

Friser har i årsskriftet som afskedsord til os alle talt om den »personlige skole«.

Den »personlige skole«! Den har været hans livsværk, hans livstanke. Dette, at hvert barn bar i sig spiren til muligheden for at komme til at blive et helt, rigt menneske, har til alle tider været det bærende i hans stræben; men forståelsen af dette, erkendelsen af den værdi, denne hans virken har haft for alle, bevirker måske også, at i den tak, vi nu frembærer, vil enhver af os finde noget forskelligt, som i hans eller hendes bevidsthed har været det vigtigste.

Derfor mener jeg, det er så vanskeligt for mig som enkelt menneske her idag at tale på mine med-

søstres vegne. Og dog findes der måske netop i alt det forskellige, individuelle, nogle punkter, hvor vi kvinder kan mødes.

Jeg tror, at det gennemgående for en moder på een måde er en vigtigere, højtideligere sag end for en fader, når børnene, især det første barn, skal i skole. For faderen kommer Alvoren senere, når spørgsmålet: »Hvad skal drengen eller pigen være?« begynder at antage fast form. For os kvinder er det anderledes. Vi føler instinktivt, at der med barnets begyndende skolegang bliver taget noget fra os. Vi skal begynde at dele vort barn med andre. Det er ikke længere »vort eget« i samme forstand som i de første leveår. Det nytter ikke, at vi siger til os selv: »Det er jo kun naturligt«. Det er og vedbliver i vor bevidsthed at være begyndelsen til den adskillelse, som vi véd, livet ubønhørligt vil føre med sig.

Da jeg for snart 7 år siden skulde bringe vor førstefødte til skolen, led jeg under tanken. Det var ganske forgæves, at jeg søgte at stramme mig op og lade, som om jeg var stolt og glad. Den første gang, jeg var hos Friser, faldt der vist ikke mange ord fra min side; men jeg véd, han følte min stemning, og han hjalp mig. Jeg forlod ham gladere, end jeg var kommet, og jeg tror, således er det gået mange andre foruden mig. Friser har altid søgt at lære os, at hele hans stræben ikke gik ud på at skille barnet fra hjemmet, men tværtimod netop at knytte det endnu fastere til dets eget ved at søge forståelse, tilknytningspunkter imellem skole og hjem, ved at hjælpe os at lægge grunden til værdier, som, ret forstået, kan blive



den største støtte og hjælp for de positive kundskaber skolen bibringer sine elever.

Hvilken fryd har det ikke været for mangt et moderhjerte at se børnene, især de ganske små, men også de ældre, flokkes om Friser, høre det fortrolige »Du«, se den gensidige tillid. Hvilken glæde har det ikke været i en alvorstund at kunne snakke ganske rolig med ham på hans hyggelige værelse, få små vanskeligheder ryddet af vejen ved kærlig forståelse og gensidig imødekommenhed. Og kunde det af og til hænde, at man ikke var helt enig med ham i alle enkeltheder: altid var man rolig i sikker overbevisning om, at han vilde det bedste, og at hans inderste tanke var ædel og god. Man var tryk i at vide sine kærester i hans varetægt. Og derfor skal han have tak, særlig også fra mødrene.

Da jeg for et par måneder siden hørte, at den skolebestyrer, vi alle har lært at agte og elske, skulde forlade os, var min allerførste tanke: »Hvor det må være svært for ham«, efterfulgt næsten som med lynets hastighed af et uvilkårligt: »Men det er godt gjort.«

Der gives intet mere trist her i livet end at se et menneske blive gammel i sin gerning, se tiden løbe fra ham, mens han endnu krampagtig søger at holde den tilbage, uden evne eller villie til at forstå, at hans tid er forbi.

Der gives intet større end at se et menneske frivilligt træde tilbage for at give plads for andre i klar erkendelse af, at der skal andre til for at sætte kronen på det værk, han har udført. At kunne gøre

dette, er ikke ensbetydende med at lægge sig til hvile, med at opgive arbejdskampen, arbejdsiveren. Tværtimod, den mand, som kan det, er ung i sindet. Der er meget arbejde tilbage for ham: Hans hjælp gennem de råd, han kan give, den støtte, han kan være, hans intensive leven videre i det, der bevæger sig omkring ham, og så det store arbejde at samle, sondere, nyttiggøre det store materiale, et helt livs erfaringer, kampe, nederlag og sejre har ført med sig.

Det er det, Friser har gjort, det, han skal til at gøre nu. Vi talte sammen for nogle uger siden. Han mente da: »Jeg har arbejde nok endnu; jeg har meget at gøre«. Og selv om han nu forlader Ordrup skole, véd vi, at han vil vedblive at leve videre med os, med den store skare unge mænd og kvinder, som er udgået fra skolen, den store skare børn, som endnu er knyttet til den. Og den tanke har værdi for os alle, ikke mindst for mødrene.

Vi har vist alle følt, hvor idealt et syn han havde, når der var tale om skolens mødre. Tidt har sikkert hans tanker været højere, bedre end virkeligheden. Det var, fordi hans tro, hans bevidsthed om, hvad en moder bør og kan være, altid har været så høj og ren. Dette har måske for mere end een kvinde til tider været en spore til at søge at være mere for sine børn; mere end een af os har sikkert lært meget igennem vor stræben efter at virkeliggøre nogle af Frisers ideer. Og det kan vedblive at være den samme spore for os i fremtiden. Den tradition, Friser har bygget op ved sin opfattelse af forholdet mellem skolens bestyrer og elevernes forældre, særlig også

elevernes mødre, kan blive en stor støtte og hjælp for os og den fremtidige bestyrer, når vi nu skal søge samarbejde med dr. Kaper.

Og derfor vil jeg, idet jeg slutter med at udtale vore gode ønsker for Frisers og mor Fannys fremtid og vor glæde over, at de skal vedblive at bo i Ordrup i vor nærhed, have ret til at føje til alle de andres tak en særlig tak fra skolens mødre. En tak, kære Friser, for det, De og Deres hustru har været for os og vore børn; en tak for det, De er fremdeles.

---

## Den 14de maj 1909

døde prof. Frederiksens hustru, »Mor Fanny«, som hun kaldtes indenfor skolens kreds. Allerede de sidste par år sporedes det, at hendes livskraft svandt. Efter et langvarigt, men efter sygdommens art forbavsende blidt sygeleje, døde hun stille og roligt.

Det er i almindelighed kvinders lod at virke i familiens snævre kreds. Indenfor den værdsættes hendes person og hendes arbejde til gengæld så meget højere af alle, som har et åbent øje for livets værdier. Fru Frederiksens hjem voksede sig imidlertid stort ud over familiekredsen. Frem af hjemmet voksede skolehjemmet, hvortil atter knyttedes den store almen-skole.

Den, som ret vil sige skolens mindeord om hende, må have kendt hendes virksomhed i skolehjemmet. Derfor anfører vi her, hvad frk. Karen Jeppe sagde om »Mor Fanny« ved sit besøg her på skolen i efteråret. Hun udtalte da, at det vigtigste af alt, hvad hun selv havde fået brug for under sin virksomhed blandt de ulykkelige Armeniere i Urfa, det havde hun

lært af skolehjemmets moder. Nøjsomhed og agtpågivenhed, frihed for enhver lyst til at gøre sine egne interesser og sin egen person gældende, ureflekteret, urokkelig tillid til Guds kærlige styrelse, deri havde hun været en ypperlig lærermester.

Børnenes, forældrenes og lærernes deltagelse samledes om den gamle professor og hans familie.

---

# Tale til minde om Kristian Branner,

holdt den 1ste maj 1909, årsdagen for hans død

---

I den kreds af små og store, unge og gamle, som idag er samlet her på skolen for at kalde mindet om Kristian Branner frem, har hver enkelt i sin erindring, i sit hjerte præget et billede af ham. Et sådant billede er som en mosaik af en mængde enkeltheder, hændelser og handlinger, fra samværet med ham. Enhver bærer i sig et sådant billede også af dem, han færdes imellem til daglig, men dér forsvinder helhedsindtrykket ofte for den enkelte, stærkeste eller nyeste, smådels virkning. Men når man, som her ved det år, der nu skiller os fra Kristian Branner, kommer noget på afstand, så skelner man ikke mere de enkelte sten, da smelter de sammen til et helhedsbillede. Kunde det blot lykkes mig at finde hovedtrækkene frem i vort fælles billede, da havde jeg nået, hvad jeg har sat mig som mål.

For skolens små elever står mindet om Kr. Branner som mindet om en god mand. Han var mild og venlig, så let til og så glad ved at anerkende og

så hurtig til spøg og fornøjelighed. Han havde den lyseste tro på barnesjælens medfødte higen fremad og opad. En lærer, en dygtig faglærer, har engang til mig sagt som sin opfattelse af børn, at det var bjørneunger, hvis klør skulde klippes i rette tid. Det er en anskuelse, der er den diametralt modsatte af Kristian Branners. Det gjaldt efter hans mening først og fremmest om, at forældre og lærere ikke stillede sig i lyset for barnet, ikke tog solen fra det, men tværtimod tog barnet ved hånden og ledte det til den kundskab og det arbejde, som lå i solglans for det. Fik barnet lys og sol nok, så vilde også det gode i dets sjæl af sig selv vinde sejr.

Og nu de lidt større børn, de, som han selv »læste med«; ja dér var det netop sådan, at han ikke »læste« med dem. Da han døde, lå der efter ham en lille afhandling, som blev trykt i »vor ungdom«, om historieundervisningen med mindre børn. Netop dette felt lå ham, den fuldt ud fag- og universitetslærte historiker, allermest på sinde. Det gjaldt for ham om at lade børnene se og finde selv, slet ikke at lade dem læse sig frem gennem de døde bogstaver. Han var glad ved selv at være med til at finde og opdage på ny sammen med børnene inden for deres begrebsverden den historie, som han selv kendte forud i det skarpe, tit nøgterne, videnskabelige lys. Disse børn bør derfor huske om ham, ikke blot at han var en god og kærlig mand, men også, hvordan han levede med dem og viste dem til rette i deres egen verden.

Tænker vi så på hans lærergerning over for de store elever i skolen, så vil sikkert disses stærkeste

indtryk være dette, at han var en usædvanlig ideelt anlagt mand. Han søgte altid ind til at skildre og begejstre dem for de store ideer og for de store personligheder, der har handlet ud fra ideel stræben. Og en ideel personlighed var for ham først og fremmest den, der i tillid til menneskeheden havde arbejdet på at bane vejen til frihed og selvstændighed. Den samme absolute optimisme, der gjorde ham så stærk som børnevenen og opdrager, anlagde han på sin betragtning af historie og politik.

Hvor han som bestyrer stod overfor eleverne, vilde han ikke regne med det ringe og slette, før han ingen udvej så til at undgå at anerkende dets eksistens. Denne hans tillid til det gode i hvert enkelt menneske, gjorde det let og naturligt for ethvert ungt sind at føle ham som sin personlige ven. Han kender og han tror på det bedste i mig!

I éns glæde ved og taknemlighed for det noble i hans tanke og adfærd, blandede der sig beundring for hans udholdende kamp mod sin svaghed. Han var i dette en sand helt. Den, der har set ham mande sig op til de største anstrengelser under store smerter, den, der har set ham ligge bleg som voks, urørlig og uden klage under sine sygdomsanfald, måtte for bestandig beundre hans viljeskraft.

Jeg skal endelig tale om Kristian Branner, som vi så på ham fra lærernes side. Dér kan jeg bedst tale om ham, som han var, da jeg selv var lærer ved skolen. Han var også vor ven. Der var ikke tale om, at han følte sig i nogen grad hævet over os andre. Han var styreren, og dog helt vennen. Da jeg kom



her til skolen som ung lærer, da har jeg tit to—tre dage om ugen været i timevis i hans hjem og talt med ham om skolegerning og om de enkelte børn. Han blev ikke træt af at arbejde sig frem ad alle veje til forståelse af den enkelte person, det enkelte tilfælde, den enkelte sag. Og altid viste han da den største nænsomhed overfor personen. Heftig og skarp kunde han være i en sag, som ikke passede ind i hans ideale verden, også overfor personer i det offentlige liv, der forekom ham at stå idealernes sejrsgang i vejen; men stod han som person overfor et personligt forhold, så var han mild og blid. Det gjorde det nemt at arbejde sammen med ham. Han var lederen, ikke i kraft af noget autoritetskrav på forhånd, men ganske uden ydre apparat, i kraft af sin flid, sin sikkerhed og sit rene venskab.

Ifjor talte og skrev Friser om ham som sin medarbejder. Han traf sømmet på hovedet, da han sagde, at hvor Kristian Branner så noget, der skulde gøres, dér gjorde han det, uden at han et øjeblik brød sig om, at nogen skulde vide, at det havde nu han gjort. Som han formåede at leve glad i de små kår, som hans stilling ved den private højere skole medførte, fordi han levede nok så meget i sin idéverden, således var han glad ved at gøre værket, ene fordi det udløste hans trang til at virke, støtte og hjælpe.

Det bedårende ved Friser som skolemand, ikke mindst for et menneske som mig, der er gået så regulært frem i livet ad arbejdets veje, det er, at hvor traditionen, skoletraditionen tog fat på en ting — selvfølgelig — ved den ene ende, dér tog han — selvfølgelig — fat

på sagen fra den anden ende. Og det var tit som med Kolumbus og ægget: når man først så det i værk, så var det jo så indlysende simpelt og naturligt, at sådan måtte og skulde det alle dage have været. Havde man før set hen til, hvad et ungt menneske skulde kunne for at studere ved universitetet, så vendte han først og fremmest blikket imod, hvad der var godt og naturligt for det lille barn at give sig af med; så måtte det andet vente til den belejlige tid. Det er bare eet eksempel. Men det vanskelige ved at gennemføre slige reformer, der til tider formeligt var revolutionerende for tankegangen, blev større og større, efterhånden som skolen voksede ud af skolehjemmets svøb. Kristian Branner blev den, der fyldte den nødvendige plads som regulator her ved skolen. Hvad Frisers fantasi erobrede, det omsatte Kristian Branner i muligheds og virkelighedens verden ved sit støtte, organiserende arbejde. Og han gav sit eget tilskud. Jeg skal nævne et særligt eksempel. Kristian og jeg gjorde, kort før jeg gik til »de forenede skoler«, en lille studierejse sammen til Sverrig. Vi medbragte derfra praktisk kendskab til svensk klasseundervisning. Mens jeg i de følgende år anvendte den i min egen undervisning og med Kristian Branners gode hjælp behandlede sagen i et lille skrift, gennemførte han den ganske stille hele sin skole over, just i en sådan grad, som den falder naturlig og giver størst udbytte hos os. Denne skole, der fremfor nogen anden blandt de højere skoler i landet, var frihedens, personlighedens, ja til tider næstendels havde været den personlige indskydelses skole, blev dog den første, der indførte den

rationelle arbejdsform i timerne, der betinger fuld udnyttelse af evnerne under arbejdet og indskrænkning af det for småbørn så tyngende hjemmearbejde. Kristian Branner gav således, hvad der er langt vigtigere end alle theoretiske drøftelser, det praktiske bevis for, at streng, rationel orden i det daglige arbejde ikke dræber børns og læreres personlige frihed i skolen, men at tvertimod orden og frihed, som pligt og lyst, kan finde en lykkelig forening i skoleværket.

Vi har således ikke blot lov til af hjertet at hylde mindet om vor gode, milde ven, lærer og leder, men vi har også ret til at mindes ham som en betydelig mand i hans gerning. Han brød sig ikke om at få æren for sit arbejde, hverken inden for eller uden for skolen. Så meget mere har vi pligt til at drage hans person og hans værk frem i vor egen og andres erindring.

---

## Kristian Branners mindelegat

---

Inden for skolens forældrereds og blandt skolens nuværende og tidligere lærere og elever indsamledes der efter skolebestyrer Branners død en sum, for hvilken der anskaffedes et større billede af ham til op-hængning på skolen, medens 1700 kr. i 4 % obligationer i Østifternes Kreditforening overgaves prof. Frederiksen som Kr. Branners mindelegat, hvis fundats er stad-fæstet og konfirmeret under 8de okt. 1908. Renterne skal årligt på Kr. Branners fødselsdag gives som bog-hjælp til en elev i skolen. Skolens bestyrer og for-ældreudvalgets formand og, som valgt af lærerpersonalet, inspektør Bondesen, er legatets bestyrelse. Overretssagf. Knud Jantzen har elskværdigst modtaget lærerpersonalets valg til revisor.

---

## Forandringer på bygning og grund

---

»De forenede skoler« lod straks efter at have overtaget ejendommen foretage en del forbedringer og udvidelser. Den tidligere beboelseslejlighed blev inddraget, hvorved der indvandt to rummelige og eet mindre klasseværelse og desuden et kemikum og et naturalikum med skabeværelse. Der indvandt også rum til discipelbibliothek. Den private have åbnedes for småbørnene, der under inspektør Bondesens tilsyn nu fra 1ste til 3die ukl. tilbringer deres frikvarter dér for sig selv. Træer, buske og planter benyttedes allerede i år ved botanikundervisningen; det er hensigten efterhånden at anlægge forskellige plantninger deri med særligt henblik på denne undervisning. Fremdeles blev der nedbrudt en skillevæg i stuen, hvorved der skabtes en stor, bred gang gennem hele nederste etage. Som lærerværelse indrettedes et klasseværelse, hvori undervisningen tidligere var generet af hyppig gennemgang. Endvidere indrettedes der på 2den sal et særskilt tegneværelse, og også håndgerningen fik sit eget værelse dér, mens det tidligere rum delvis blev indrettet som tøjgemme, for at den smalle gang på

første sal i den gamle bygning dels kunde få lys og luft, dels kunde befries for en del af elevernes tøj. Der opførtes i gården et nyt cycleskur til c. 120 cykler, og alle aftrædelseslokaler blev forbedrede. En stor del af legepladsen, der før var sumpet, blev betonlagt. Det har alt sammen vist sig at være store forbedringer under skolens daglige gang. Endelig fik vi to idrætspladser til rådighed. Den mindre ved Sigridsvej på c. 4000 □ alen benyttes mest til håndbold og desuden af pigerne til langbold og kurvbold; den større, der er 18,300 □ alen stor, til fodbold og idrætsøvelser. Ved overenskomst med kommunen fik vi denne sidste plads overrislet til kunstig isbane i vinter. Vi benyttede den dels i gymnastiktimerne, dels også i et frikvarter daglig for de større elever. Den var nu i vinter i brug i over 50 skoledage. Til gengæld fik kommunen overladt pladsen til kommunal skøjtebane fra kl. 6 om aftenen, og har Ordrup kommuneskole om sommeren brug af vore pladser et par timer daglig.

Der afsættes for tiden i alle klasser metermål på væggene for at vænne eleverne til de nyindførte målsbetegnelser.

---

# Bestemmelser

for

det ved Ordrup højere Almenskole  
fungerende forældreudvalg

Godkendte af skolens bestyrer i septbr. 1908

---

## § 1.

Opgaver for forældreudvalget er:

1. at være forældrenes talsmand overfor skolen i alle sager af mere almindelig interesse, som forældrene kan ønske fremdraget, og hvis fremdragen udvalget billiger.
2. at være rede til at forhandle med forældre, som måtte ønske at høre dets mening angående et eller andet specielt spørgsmål vedrørende skolen, som ligger dem på sinde. Dersom forældreudvalget tiltræder den enkeltes syn paa vedkommende spørgsmål, skal det — om det af vedkommende ønskes — være villigt til at fremføre sagen for skolen.
3. at være rede til at forhandle med skolen, når denne skulde ønske at rådføre sig med udvalget angående sager af fælles interesse.
4. i forening med skolen at arrangere de på forældremødet 13de marts 1907 vedtagne møder med

foredrag, oplæsning, musik eller lignende, hvis formål er at yde de ældre elever en erstatning for den åndelige påvirkning, som deres jævnaldrende i København har så let adgang til ad lignende vej.

5. at administrere de ved møderne (se punkt 4) indkomne penge.
6. at administrere de ved salget af prof. Frederiksens og Branners billeder indkomne penge.
7. at arrangere festen 3die november.

### § 2.

Forældreudvalget består af 5 medlemmer, der alle skal have børn eller myndlinge i skolen. Mand og hustru kan ikke samtidig være medlemmer af udvalget; derimod er ægtefællen til et af medlemmerne suppleant for dette.

### § 3.

Udvalget vælger af sin midte en formand, en næstformand, en kasserer og en sekretær. De 3 sidste poster kan dog forenes.

### § 4.

Formanden sammenkalder udvalget til møde, så ofte han finder anledning dertil. Ønsker to af de andre medlemmer eller skolen et møde afholdt, skal formanden sammenkalde det. Formanden, eller i hans forfald et andet medlem af udvalget, leder såvel udvalgmøderne som andre møder, der måtte være indvarslede af forældreudvalget.

### § 5.

Kassereren modtager og opbevarer de pengemidler, som forældreudvalget kommer til at administrere.



## § 6.

Sekretæren fører referat af udvalgmøder og andre af forældredvalget indvarslede møder i en dertil bestemt protokol.

## § 7.

Skal en sag, der er behandlet af forældredvalget, føres frem for skolen, kan det ske enten ved forhandling mellem et af forældredvalgets medlemmer, der møder med mandat fra udvalget, og skolens bestyrer, eller på et møde i forældredvalget, hvor skolens bestyrer — om denne ønsker det, i forening med en eller flere repræsentanter for skolen — efter indbydelse er til stede.

## § 8.

Kun dersom skolen og forældredvalget er enige derom, kan et spørgsmål, rejst af forældredvalget, føres frem på et af skolen sammenkaldt forældremøde.

## § 9.

Forældredvalget vælges årlig på et forældremøde, sammenkaldt af skolen i oktober måned. Nyvalgte medlemmer begynder først at fungere efter den påfølgende 3die november.

## § 10.

På dette møde skal forældredvalget være berettiget til at gøre rede for sin virksomhed i det forløbne år.

---

## Af skolens dagbog

---

Det var mig fra første færd magtpåliggende at optage og fæstne det samarbejde mellem skolen og forældrekredsen, som allerede i flere år havde været iværksat. Min første handling som ny bestyrer var at henvende mig til forældreudvalget og anmode det om at fortsætte sin virksomhed under de nye forhold. Jeg skylder på skolens og egne vegne viceskoledirektør *Rolsted* som formand og som medlemmer af forældreudvalget fru overretssagf. *Friderichsen*, hr. ingeniør *Nienstædt*, hr. grosserer *Scheibel* og fru *Ulrik*, hvilke sidste i årets løb er blevet afløst af fru justitsråd *Jørgensen* og hr. postmester *Finsen*, en hjertelig tak for den støtte, forældreudvalget ydede mig såvel fra først af som ikke mindre, da så uventet hurtigt og voldsomt spørgsmålet om skolens stilling overfor kommunen rejste sig.

Der er i årets løb afholdt en række *forældremøder* på skolen, således torsdag d. 16de oktober, hvor bestyreren for forældrene fremstillede betydningen af indførelsen af skoleråd, hvorved hver enkelt lærer og lærerinde får sin sikre og frie stilling overfor skolens

styrelse, samtidig med at deres arbejde og interesse knyttet i forøget grad til den enkelte, særlige skole. Desuden forhandlede der om skolens brug af talbedømmelser, og endelig foretog forældrekredsen nyvalg til forældredvalget, da to af dettes medlemmer fratrådte, fordi deres børn havde afsluttet deres skolegang. Det næste forældremøde afholdtes torsdag d. 19de november. Det besluttedes på dette eenstemmigt, at skolens forældrekreds skulde bevare sin hidtidige form, således at alle skolens forældre tilhørte den, og at man dog samtidig vilde udfinde en form for samarbejde med den nye almindelige forældreforening. Torsdag d. 4de februar afholdtes der forældremøde om kommunens stilling til den private højere skole. Skolens bestyrer og de forenede skolers økonomiske direktør, *Niels Hiort*, holdt de indledende foredrag. Forældrene sluttede sig med eenstemmighed til en adresse til Gentofte kommunes sogneråd, ligesom det besluttedes at indsamle materiale i forældrekredsen for en fremstilling af skolens sociale stilling og økonomiske betydning for egnen, hvilket materiale prof. *A. Oppermann* velvilligst har bearbejdet og udnyttet i en af skolens bestyrer og forældredvalg i fællesskab udgivet piece om skolesagen i Gentofte kommune, der er udkommet i 4000 eksemplarer i slutningen af maj 1909 og af forældredvalget er tilsendt hvert af de til skolen knyttede hjem. I tilslutning til dette møde afholdtes der også møde af forældrekredsen paa Christi-anholm tirsdag d. 9de febr. med taler af skolebestyrer *Alfred Andersen* og af hovedskolens bestyrer. Også dér sluttede forældrene sig i stort antal til henvendelsen til Gentofte kommunes styrelse.

Der er ved skolen i årets løb afholdt en række foredrag for eleverne. Til disse har også forældrene været indbudt ved trykte meddelelser, og vi har været glade ved at se gæster i stort antal.

Denne række foredrag, der først og fremmest foruden at berige elevernes viden skal tjene til at give dem øvelse i at tilegne sig kundskaber ad anden vej end gennem den traditionelle lektielæsning, har omfattet følgende foredrag og oplæsninger:

1. Läroverksrådet dr. *Bergquist* fra Stockholm læste torsdag d. 27de august op for de større elever af Tegnér: *Fritjofs saga* og af Selma Lagerlöf: *Nils Holgersons resa genom Sverige*.

2. Grosserer *Sigvart Werner* foreviste d. 1ste september en samling af farvefotografier og forklarede den nye teknik, der muliggør farvernes fæstelse på den fotografiske plade.

3. Pastor *Carl Wagner* fra Grønland talte fredag d. 11te september om *grønlændernes daglige liv, særlig under de store sommer-fiskestævner*. For skolens småbørn fortalte han den følgende dag om *et grønlanderbarns sorger og glæder*.

4. Lærer på »Viking«, cand. mag. *Hein*, fortalte torsdag d. 24de september om *dyrelivet på Stillehavet og i Peru*.

5. Inspektør ved skolen, *Peter Langballe*, holdt tirsdag d. 3die november foredrag om den nyligt afdøde store danske kunstner *Lorenz Frölich*.

6. Forfatteren *Åge M. Benedictsén* talte fredag d. 18de december om *troperne, særlig Java og Borneo*, og foreviste en del brugsgenstande derfra, som han selv havde hjembragt.

7. Ved *julehøjtideligheden* tirsdag d. 22de decbr. talte skolens bestyrer om *Martin Luthers bibeloversættelse*; dels belyste han det glimrende arbejde, dels værkets betydning som protestanternes friheds- og adels-brev.

8. Assistent på Carlsberg laboratorium, cand. polyt. *Alfred Andersen* holdt fredag d. 22de januar foredrag for de ældre elever om *de kemiske processer, der ligger til grund for ølbrygning*, og ledsagede foredraget med eksperimenter over enzymernes virkning (i tilknytning hertil besøg på bryggeriet).

9. Lærer ved skolen, cand. mag. *Erik Rindom* holdt i anledning af 100-års-dagen for digteren Paludan-Müllers fødsel lørdag d. 6te februar et foredrag om hans digtning, særlig »*Adam Homo*«.

10. Onsdag d. 10de februar holdt inspektør, cand. mag. *Peter Langballe* et historisk foredrag om *stormen på København*. — Inspektør *Bondesen* fortalte samtidig småbørnene derom.

11. Ved *påskeafslutningen* talte lærer ved skolen, cand. theol. *A. E. Lenbroch* om *påskefestens og påske-skikkens oprindelse og kristelige betydning*.

12. Student *Storm* holdt tirsdag d. 27de april foredrag på tysk for de sproglige gymnasieklasser om *studentertiliv i Heidelberg*.

Desuden har uden for skoletiden tidligere lærerinde ved skolen, frk. *Karen Jeppe*, der var her i landet på et længere besøg, holdt foredrag for skolens kreds om aftenen torsdag d. 29de oktober. Hun skildrede

sit virkefelt som plejemoder i Urfa i Armenien. Læge *Joh. Hoff* ved Øresundshospitalet talte om aftenen tirsdag d. 27. april om *den kristelige studenterbevægelse*.

Det er således ikke få kvinder og mænd, skolen skylder tak for deres uegennyttige arbejde i skolens interesse.

I denne forbindelse siger skolen også prof. *H. C. Frederiksen* tak for hans trofasthed og særlig for de gange, da han har talt til sine gamle elever fra skolens talerstol.

Fremdeles har der, som tidligere år, af skolen og forældreudvalget i fællesskab været arrangeret en *række foredrag og kunstneriske forestillinger*, der i nogen måde skulde give eleverne erstatning for den berigende påvirkning, som hovedstadsbørnene har umiddelbar adgang til.

Adgang til disse møder har derfor i første række skolens elever, deres forældre og søskende.

I så stor udstrækning, som pladsen tillader det, kan der efter nærmere aftale medtages pårørende.

Betalingen er 50 øre for en voksen og 25 øre for et barn, dog har en familie, d. v. s. forældre med de børn, som er nuværende eller forhenværende elever af skolen, adgang for 1 kr.

Der har været afholdt 5 sådanne møder, alle med stor tilslutning:

3. dec. Inspektør Langballe: Rembrandt. Foredrag og gennemgang af billeder.

28. jan. Prof. Vilh. Andersen: H. C. Andersens æventyr. Foredrag og oplæsning.

24. febr. Operarepetitør Gradmann: Gralsagnet.

Foredraget illustreredes med sang og musik af Wagners opera Lohengrin. Ved klaveret: Hr. Gradmann. Sang af koncertsangerinde frk. Lili Hoffmann og af hr. operasanger Poul Madsen.

1. april. Kammermusikafte. Ved flygelet: fru Brems. Klarinet: hr. Anders Brems. Cello: hr. Paulus Bache. Desuden sang af hr. Brems.

14. april. Hr. Åge M. Benedictsens: England i Indien. Foredrag med lysbilleder.

Af *højtideligheder, festligheder og udflugter* har vi i skoleårets løb haft følgende:

Torsdag d. 17. sept. havde skolen, med undtagelse af de 3 nederste klasser, marschtur til dyrehaven fra kl. 12. Undervejs toges de 2 ældste klasser i Christiansholm Forberedelsesskole med. Efter en times leg ved Peder Lieps hus vendte vi tilbage til skolen kort efter 2.

Tirsdag d. 3. november fejredes skolens 35 års fødselsdag, om formiddagen ved sang og ved foredrag (af prof. Frederiksen og inspektør Langballe, for de mindre af lærer, cand. theol. Meyling). Kl. 6 om eftermiddagen samledes en kreds af skolens pårørende, mange forældre med forældreudvalget i spidsen, skolens bestyrer og lærere til middag i Charlottenlund palmehave. Kl. 8 begyndte skolens børn at danse på salen under insp. Holger Niensens og Jens Bondesens ledelse. For at alle børn kan komme med, er det skolen magtpåliggende at holde prisen ved slige fornøjelser nede. Det kostede 25 øre for hvert barn. Skolen havde den glæde at se prof. Frederiksen blandt gæsterne. Dansen sluttede præcis kl. 12.

Onsdag d. 4. november besøgte 1ste og 2den gymnasieklasse under bestyrerens, inspektør Langballes og cand. mag. Rindoms ledelse efter kl. 12 det kgl. bibliotek. Bibliothekar Biørnbo fremviste elskværdigst samlinger og bogmagasiner. Eleverne instrueredes af lærerne i at benytte håndbibliothek og kataloger og i at forlange bøger fra bibliotheket ned på læsesalen.

Tirsdag d. 1. dec. om aftenen aflagde de ældste klasser besøg på observatoriet på dronning Olgas vej. Disse klasser har senere gentaget besøget flere gange og desuden med deres lærer været på mineralogisk musæum.

Tirsdag d. 22. dec. holdtes der juleafslutning, kl. 10—11 for 1. underklasse, hvis værelse de ældste klasser havde pyntet. Bestyreren holdt en lille juletale og insp. Holger Nielsen havde hittet på mange morsomme ting til småbørnene. Kl. 12 læste hr. Holger Frederiksen op for 2.—5. underklasse, og kl. 1 sluttede bestyreren af for de ældre elever. Julesangen understøttedes af skolens orkester under hr. Anders Brems' ledelse. På lignende måde sluttedes skolegangen højtideligt før påske og pinse.

I juleferien opstilledes ved hr. ingeniør Nienstædts elskværdige hjælp skolens theater i den store sal, hvor al brandfare kunde undgås. Nogle af de større elever, som hr. skuespiller Rindom velvilligst havde instrueret, spillede nogle aftener umiddelbart efter ferien Chr. Richardts »Declarationen«, III. mellemklasse under ledelse af deres klasselærer og af prof. Frederiksen »Hans og Trine« og scener af »Genboerne«. Den



sidste aften fik de ældre elever lov til at danse i gymnastiksalen.

Onsdag d. 27. Jan. kl. 2 besøgte de ældre klasser Carlsberg under cand. polyt. Alfred Andersens vejledning.

Onsdag d. 10. febr. fejredes stormen på København ved sang og tale. Kl. 2 afholdtes der en lille konkurrence i kunstløb på skøjter på den store idrætsplads.

Lørdag d. 20. febr. var der fra 12—1 arrangeret »katten af tønden« for 1. underklasse, kl. 1—2 for 2. og 3. underklasse.

Tirsdag d. 16. marts, dagen før fridag, afholdtes der skolebal i palmehaven, fra kl. 6—8<sup>1</sup>/<sub>2</sub> for småbørnene alene, fra da af for alle. Prisen kunde sættes til 35 øre for eleverne.

Lørdag d. 1. maj afholdt skolen i tilslutning til morgensangen en mindehøjtid i anledning af årsdagen for Kr. Branners død. Af skolens bestyrer, af dens lærere, af eleverne i de ældre klasser og af forældreudvalget henlagdes der krans på hans grav på Gentofte kirkegård.

Lørdag d. 15. maj meddelte bestyren skolen fru Fanny Frederiksens død. Skolen deltog i hendes begravelse den følgende onsdag.

---

Der er ved skolen afholdt en række *lærermøder* og *skolerådsmøder*. En måned ind i skoleåret gennemgås alle de nyoptagne elever. I december og i juni drøftes hver enkelt elevs stilling i skolen. Ved de øvrige møder drøftes undervisningen, de elever, hvis

stilling giver anledning til særlige betragtninger, og gives der kvartalskarakterer i afgangsklasserne.

---

Skolen har i årets løb modtaget en del værdifulde *gaver*. Foruden bøger til skolebibliotheket og til discipelbibliotheket, dels fra ministeriet, dels fra lærere ved skolen, har vi modtaget en samling danske raderinger af gross. Sigvart Werner, en plantepresse af gross. Viggo Werner, større fotografier af gross. Chr. A. Jensen og fabrikant Alstrup og en udstoppet krokodille af frk. Friis, en ung pige fra St. Thomas, som besøgte skolens foredrag og følte sig nøje knyttet til flere af skolens større piger. Vi siger hjertelig tak.

Efter cand. theol. Åge Werners død fik skolens bestyrer overladt Meyers store tyske konversationslexikon. Dettes mange fortrinlige plancher og øvrige illustrationer er kommet til god nytte ved undervisningen, særlig i naturkundskab.

---

Samtidig med indførelsen af den nye skoleordning er der oprettet en *praktisk uddannelse for lærere* ved den højere skole.

I efterårshalvåret gennemgik cand. mag. Rindom denne læreruddannelse i dansk og engelsk hos frk. Anna Kønicke, og cand. mag. frk. Thårup i historie og tysk hos inspektør Langballe og dr. Kaper. I forårshalvåret var hr. cand. theol. Johs. Jørgensen, bestyrer af Høng realskole, lærerkandidat i tysk (dr. Kaper, cand. mag. Jacobsen) og i dansk (frk. Anna

Kønicke, hr. Holger Frederiksen). Lærerinde ved frk. Karen Kiærs skole, frk. Chr. Clausen, afsluttede den til faglærerindeeksamen knyttede praktiske uddannelse i undervisningsfærdighed hos dr. Kaper. Fru dr. phil. Kirstine Meyer deltog i bedømmelsen. Kandidaterne bestod alle den afsluttende prøve.

Den 17. maj bestod skolebestyrer fra Ringe, cand. mag. Noack, den for ældre kandidater fastsatte prøve i undervisningsfærdighed i dansk og tysk her ved skolen.

Vi har ved disse øvelser og prøver haft hyppigt besøg af undervisningsinspektør, prof. dr. Tuxen, der også har fremvist skolens methodiske klasseundervisning for lederen af den højere skole i Sverrig, dr. Bergquist, og for den norske skoleinspektrice, frk. Nielsen.

Torsdag d. 14. januar inspiceredes skolens gymnastik og idræt af hr. gymnastikinspektør Knudsen.

Også ud over dette har vi haft besøg af mange skolefolk, både fra den offentlige og private skole. De er os hjertelig velkomne.

---

## Årets arbejde.

---

### Indledende bemærkninger om danskundervisningen.

Vi lægger lige fra den første begyndelse af megen vægt på en klar og tydelig oplæsning, og eleverne bliver vænnet til gennem læsningen at vise, at de har forstået og sat sig ind i stoffets indhold og stemning. Vi arbejder på at åbne deres øre for de mange betoner og afskygninger, sproget rummer, og gennem eksempler viser vi dem den forskel i mening, der kan fremkomme ved forskellig betoning. Fremfor alt skyr vi den ensformige læsetone, og allerede fra 1. underklasse har vi vor opmærksomhed rettet på, at læsningen ikke bliver bogstavret, men så meget som muligt kommer til at nærme sig det gode talesprog.

Forudsætningen for denne indøvelse er altså forståelse og tilegnelse af indholdet; her sikrer vi os gennem spørgsmål og samtale, at børnene har opfattet indholdet på den rigtige måde, og vi vænner dem samtidig ved genfortælling til at udtrykke sig i et klart og forståeligt sprog.

Grammatikundervisningen begynder i 4. Under-

klasse; vi bruger ingen bog, men alt indøves på vægtavlen gennem stykker, der af læreren er tildannet og lagt til rette med henblik på det, der ønskes gennemgået. Børnene vænnes til selv at anstille deres iagttagelser og udlede resultaterne.

Et led af undervisningen, der navnlig i de mindre klasser kan give anledning til megen fornøjelighed, er fremsigelsen af vers. Her lader vi børnene sætte sig ind i den stemning, som hersker i digtet, og da børnene med deres levende fantasi let tænker sig som de optrædende personer, kommer de derved mere til at fremstille end fremsige versene. Hvor det kan lade sig gøre, får de hver sin rolle at udføre.

I de højere klasser dvæles der meget ved ordforklaring, og hvor det kan ske, henfører vi ordenes nuværende betydning til deres oprindelse.

### **Indledende bemærkninger om undervisningen i regning og matematik.**

Undervisningen i regning i under- og mellemskolen og matematikundervisningen i mellemskolen har metodisk set så meget tilfælles, at vi for at undgå gentagelser her skal give nogle samlede meddelelser om denne del af skolens arbejde.

Allerede når de små børn kommer ind i 1. Underklasse, har de nogle, større eller mindre, forestillinger om tal, og ud fra disse må vi bygge vort arbejde op. Vi tilegner os kun et lille stykke af talrækken ad gangen, men indenfor det arbejder vi med alle fire regnings-

arter, idet vi dels regner med eksempler hentede fra børnenes egen verden, dels anvender kuglerammen og andre genstande, vi har ved hånden. I 1. underklasse regner vi kun med tallene op til 100, da vi her må holde os inden for snævre grænser, for at tallene ikke skal blive tomme lyde og tegn. Brøk begynder vi så småt på allerede i 1. underklasse ved at vise børnene genstande, der er skaaret igennem. I de andre klasser uddybes kendskabet til brøk, idet vi stadig lægger anskuelsen til grund.

For alle klassers vedkommende gælder det, at hovedregningen spiller en meget fremtrædende rolle, idet vi gennem den indøver alt nyt, dels for at sikre os en grundig forståelse af de forskellige regningsregler, dels for at give børnene det herredømme over tallene, som er af så stor betydning for dem i det praktiske liv.

Skal noget nyt indøves, imødekommer vi børnenes trang til selv at finde på, ved at stille opgaverne således, at løsningen af dem naturligt fremgår af det gammeltkendte, og hvad den anden side af sagen angår — herredømmet over tallene — søger vi at udvikle det til det mest mulige ved at vænne børnene til at finde den letteste og hurtigste fremgangsmåde, når de skal udføre regninger i hovedet; denne øvelse i hovedregning holdes vedlige gennem alle klasser i mellemskolen.

Tavleregning anvendes først, når eleverne behersker løsningen af opgaverne i hovedregning med simple tal.

Naar matematik undervisningen træder til i II m., giver vi til en begyndelse — uden brug af lærebøger

— eleverne kendskab til de simple geometriske figurer, idet vi overalt lægger anskuelsen til grund. Herfra føres vi naturligt over til konstruktioner, hvor vi altid lader eleverne operere med liniestykker og vinkler af bestemt opgivne størrelser. Kongruensbegrebet indøves ved tegning af kongruente figurer og udklipning af disse, ligesom vi også andre steder anvender dette hjælpemiddel, hvor det falder børnene naturligt, f. eks. ved måling af figurers vinkelsum.

En passer, linial — helst med centimetermål — og en saks er udmærkede hjælpemidler ved begynderundervisningen i geometri, hvor det i første linie gælder om at opøve elevernes iagttagelsesevne og sans for nøjagtighed.

Undervisningen i aritmetik, som påbegyndes i løbet af II m., knytter sig nøje til regneundervisningen, idet de aritmetiske regneregler indøves og anvendes ved talstørrelser.

Først i III m., når forståelsen af grundelementerne er sikret, indfører vi lærebøger, og eleverne får fra nu af lektier for. Ved gennemgangen af disse lægger vi ligesom ved regneundervisningen megen vægt på at lade Eleverne selv finde på det nye, idet lærerne ved at anvende klasseundervisning kan lede eleverne på spor efter det rigtige svar på de spørgsmål, der stilles hele klassen.

Ved en kort overhøring kan vi så sikre os, at det er lært, som skal læres.

For at give eleverne sikkerhed i at anvende det lærte, bruger vi meget at lade dem regne opgaver på klasses tavlen.

## 1. underklasse

Klasselærerinde: *Eva Stender*.

*Det indledende skolearbejde* (fælles for alle fagene, men fordelt på de lærerinder, der nedenfor står opført ved de enkelte fag). De små børn begynder deres skolegang ganske som en leg, idet vi søger at gøre den store forandring i deres liv så munter og tillokkende som muligt. Vi synger, leger, fortæller historier og går i skoven, for at børnene ikke skal trættes af skolelivets tvang, når de kommer fra den langt større frihed. Når børnene har lært at sidde stille og at svare enkeltvis, først da begyndes der på lidt rigtig undervisning som, f. eks. at lære et enkelt bogstav eller at tælle til ti. Umærkeligt for børnene går vi da efterhånden over til regelmæssigt arbejde, der ofte afbrydes af marscheren og syngen for ikke at trætte dem. Denne fremgangsmåde benyttes i alle timerne over for de mindste børn, enten de læser, skriver, regner eller hører naturkundskab.

Efterhånden antager undervisningen fastere former, og de forskellige fag skiller sig mere og mere ud fra hverandre.

Dansk (*Eva Stender*). Børnene har lært at stave og læse efter lydmetoden med benyttelse af H. C. Frederiksens læsebog for småbørn, og bogen er læst ud. Desuden er en del vers lært udenad, og en del småsange er blevet sunget. I øvrigt henvises til de samlede bemærkninger om skolens danskundervisning.

Skrivning (*Eva Stender*) er nøje knyttet til



læsningen. Først lærer børnene at skrive med griffel på tavle, senere med blyant i bog.

Naturkundskab (*Emilie Pedersen*). Vi har særlig beskæftiget os med husdyrene: hunden, katten, hesten, koen, fåret, svinet, høns og ænder. Da vi var ved koen, kærnedede vi smør. — Vi har tillige talt om de forskellige dele af vor klædedragt, hvad den består af, og hvorledes den er blevet til. Under dette har børnene hørt lidt om uld, bomuld og silke. — I sidste halvdel af skoleåret har børnene modelleret forskellige ting i ler, mest frugter, rødder, blade og lignende. — Overalt, hvor der har været lejlighed til det, er der til undervisningen knyttet historier, særlig om dyr.

Regning (*Ingrid Kunst*). Vi har i denne klasse mest beskæftiget os med hovedregning, og angående arbejdet hermed henvises til de samlede bemærkninger om skolens regneundervisning. — Af tavleregning har klassen lært at lægge 2-cifrede tal sammen.

Håndarbejde (*Sigrud Friis*). Børnene har lært at holde på strikkepindene, hvorefter de har strikket en støveklud med retstriking. — I sytimerne har de lært at sømme.

## 2. underklasse (2 afdelinger)

Klasselærere: *Else Ulrik, Jens Bondesen*.

Dansk (*Ingrid Kunst, Helga Kønigke*). I »børnernes danske læsebog« af Andersen, Skarvig og Arild Sørensen er de fleste historier læst og de ledsagende billeder omhyggeligt gennemgået. De fleste vers er lært udenad.

Bibelhistorie (*Jens Bondesen*). Børnene har

hørt om de vigtigste begivenheder og betydeligste mænd fra den gamle pagt. Enkelte personer er gennemgået meget udførligt, f. eks. Abraham, Josef, Moses, David, Elias og hans tid. Vi har tillige talt om, hvorfor vi holder jul, påske o. s. v. — Det er lærerens fortælling, der særlig i denne klasse spiller den fremtrædende rolle, selvom der er forsøgt på at lede børnene til en lempelig gengivelse af det hørte. — Enkelte barnlige salmer er lært i timerne.

Naturkundskab (*Emilie Pedersen*). I første halvdel af skoleåret er »Robinson« gennemgået, og vi er derved kommet ind på forskellige æmner, som denne bog giver anledning til; vi har f. eks. talt om jord, sand og ler, lært om salt og fersk vand og lagt mærke til solen og vinden og lært at kende verdenshjørnerne. Senere har børnene til forståelse af kort lært på tavlerne at tegne deres klasse med de rigtige mål og at orientere sig i skolen og dens omegn. Vi har tillige talt om de fugle, der opholder sig i nærheden af vore boliger som: spurv, krage, stær, musvit og ugle. I forårstiden har vi sået forskellige slags frø og iagttaget deres spiring og vækst. —

Regning (*Emilie Pedersen, Else Ulrik*). Vi har særlig givet os af med at trække fra. Samtidig er den dertil svarende tabel indøvet. I øvrigt er alt, hvad der er lært i første klasse, udvidet med større tal. På tavlen har klassen lært at lægge sammen og trække fra med 4-cifrede ubenævnte tal.

Håndarbejde (*Sigrid Friis*). Pigerne har lært at strikke vrang og repeteret retstriking, hvorefter de har lært at sy forsting, stikke sting, korssting, kaste-

sting og repeteret sømning. Med disse forskellige slags syning, som for det meste er udført med rødt og blåt garn, har børnene lavet en sypose, som de flinkeste elever har nået at sy navn på.

Skrivning (*Helga Kønicke, Jens Bondesen*). Overintendant Jørgensens skrivebog 1. og 2. hæfte er benyttet. Der er så vidt muligt drevet klasseundervisning, og forskrifterne er gennemgået på klassetavlen. Børnene er i den sidste halvdel af året begyndt at skrive med blæk, og de har også beskæftiget sig en del med afskrivning efter deres danske læsebog.

### 3. underklasse

Klasselærerinde: *Anna Kønicke*.

Dansk (*Anna Kønicke*). Slomanns læsebog nr. 1 er benyttet. I timerne er der lagt megen vægt på oplæsning og staveøvelser. Ved grundig gennemgang, genfortælling og forklaring af tekstens billeder har børnene faaet lejlighed til at sætte sig ind i læsestoffet.

En del vers er lært udenad, og hvor det har kunnet lade sig gøre, har hver fået sin rolle at udføre.

En gang om ugen er der skrevet en diktatstil; staveordene til denne er først lært hjemme som lektie, dernæst er stilen blevet mundtlig indøvet på skolen, inden den skreves i stilebogen; på denne måde opnåedes der, at eleverne i de fleste tilfælde undgik fejl.

Bibelhistorie (*Jens Bondesen*). Af Jesu og apostlenes liv er fortalt, hvad vi synes passer for børnene i den alder. Særlig udførligt har vi talt om Jesu barndom og om de begivenheder, hvortil kirke-

årets store højtider knytter sig. Vi har begyndt på Jødelands geografi, særlig har vi lært de vigtigste byer og bjerge, idet vi samtidig har gennemgået de begivenheder, som knytter sig til dem. Nogle bibelske sange og salmer har vi lært i timerne. Vi benytter ingen bog.

Historie (*Jens Bondesen*). Sten-, bronze- og jernalderen er gennemgået meget udførligt. Oldsager og billeder er benyttet, idet børnene ud fra det fundne er ledet til at drage slutninger angående vore forfædres liv og færden. Med denne gennemgang som baggrund er de nordiske gude- og heltesagn samt vikingelivet fremstillet for børnene; endelig er der blevet fortalt og genfortalt om Dannevirkevolden, Jellingestenene og Ansgar. Der bruges ingen bog.

Naturkundskab (*Emilie Pedersen*). Undervisningen har væsentligst samlet sig om dyrene i vore haver, marker og skove, og overalt har den støttet sig til iagttagelser ude eller til genstande fra skolens samling. I forårstiden har vi sået ærter og bønner, og deres spiring og vækst er iagttaget, ligeledes har vi set paa spiringen hos kartofflen og løget. Vi har desuden talt om grene og blade, deres stilling og form; endvidere er enkelte planter som tulipan og anemone gennemgaaet. Der er af og til blevet fortalt eller oplæst historier om dyr og planter f. eks. nogle af Carl Ewalds eventyr.

Geografi (*Knud Meyling*). Med Christensens og Clemmensens hjemstavnslære som grundlag er gennemgået et korts tilblivelse og de simpleste geografiske begreber i det omfang, som børn i den alder kan

fatte dem. Samtidig er børnene blevet øvet i at finde sig til rette på et kort over Gentofte sogn og på kortet over nordsjælland. Derpå er København udførligt gennemgået og tilsidst det øvrige Danmark. Den forklarende tekst under billederne er læst igennem, men ellers har gennemgangen været mundtlig, og undervisningen er stadig blevet støttet ved billeder ud over dem, bogen indeholder. Først og fremmest har det dog været målet at gøre børnene fortrolige med deres Danmarkskort.

Regning (*Emilie Pedersen*). I hovedregning er alle fire regningsarter indøvet, idet der dog særlig er lagt vægt på gangeregning. I tavleregning har børnene lært at gange med flercifrede tal samt at sammenlægge og fradrage benævnte tal. Sammenlægnings- fradragings- og gangetabellen er indøvet.

Skrivning (*Helga Kønicker*). Undervisningen er drevet efter overintendant Jørgensens system. Skrivebogens 4. h. er anvendt. Desuden har eleverne benyttet stilehæfte nr. 2 til afskrivning efter den danske læsebog.

Håndarbejde. (*Sigrid Friis*). Børnene har som øvelse til strømpestrikning strikket arbejdsposer, hvorpaa der findes alle de strikkearter, de har brug for.

I sytimerne er der syet et forklæde af meget enkelt form.

#### 4. underklasse (2 afdelinger)

Klasselærer: *Knud Meyling*.

Dansk (*Helga Kønicker* og *Ingrid Kunst*). Slomanns læsebog II. del er benyttet. Undervisningen har været delt mellem øvelse i oplæsning, gengivelse og forklaring af det læste. Der er skrevet en diktatstil om

ugen, og i tilknytning til stilearbejdet har vi drevet stoveøvelser i vid udstrækning. Vi er så småt begyndt på grammatik; i lette småstykker, som skrives op på klassetavlen, og som er lagt til rette efter børnenes standpunkt, har de lært at skille sætningerne og at finde sætningsdelene; desuden har de lært at kende navneord, udsagnsord, tillægsord og stedord. En del vers er lært udenad.

**Bibelhistorie** (*Jens Bondesen*). Jødefolkets historie er gennemgået i sammenhæng til Jesu fødsel. De store skikkelser er gennemgået meget udførligt. Vi har lært adskillige salmer. Vi bruger ingen bog, alt læres i timerne, salmerne særlig ved, at vi synger dem.

**Historie** (*Jens Bondesen*). Danmarks historie indtil Frederik den 3die (inkl.) er lært efter Ottosen: børnenes fædrelandshistorie. Der er fortalt adskilligt til, og nu og da er dele af verdenshistorien taget med, hvor det har været nødvendigt for forståelsen (f. eks. korstogsbevægelsen, Morten Luther). Der er forevist billeder, hvor der har været lejlighed dertil.

**Naturkundskab** (*Ellen Branner og Emilie Pedersen*). I tilslutning til et billede af en dansk indsø er en del af det dyreliv, som rører sig i og ved denne, omtalt. Vi har således gennemgået firben, frøer, tudser, gedder, aborrer, hundestejler, sommerfugle, guldsmede, græshopper, edderkopper, krebs, orme, snegle, muslinger o. a. Hvor det har kunnet lade sig gøre, har børnene haft lejlighed til at iagttage de levende dyr; ellers er skolens samling benyttet, og der er af

og til blevet fortalt historier om dyr og vist billeder. Balslevs lille naturhistorie er brugt som grundlag.

En del planter, som valmue, agersennep, klokkeblomst, torskemund, anemone, vorterod, guldstjerne, tulipan o. a., som børnene for størstedelen selv har fundet, er gennemgået og undersøgt i klassen; der er foretaget enkelte ture i det fri.

Geografi (*Knud Meyling*). I første halvdel af skoleåret er lært om Jylland, de danske bilande og skandinavien efter Christensens og Clemmensens hjemstavnslære, idet billederne og deres forklarende tekst er blevet gennemgået, og kortene har dannet et grundlag for yderligere fremstilling af landene. Derefter er der efter C. C. Christensens lille geografi lært om det øvrige Europa undtagen Alpelandene og Sydeuropa. Der er ikke taget andre navne med end dem, bogen nævner; men vi har søgt at give børnene indsigt i de enkelte landes natur og folk ud over de hovedlinjer, bogen indskrænker sig til at drage. Undervisningen har været støttet af billeder.

Regning (*Holger Nielsen og Knud Meyling*). Divisionstabellen er lært, og alle 4 regningsarter har været øvet, idet der dog i denne klasse i tavleregning navnlig har været lagt vægt på division. Til opgaver med benævnte tal har eksemplerne for størstedelen været hentet fra metersystemet. En del brøkrekning har været øvet.

Håndarbejde (*Erna Kaper*). I denne klasse har pigerne for første gang lært at strikke rundt, idet der er begyndt på et par herresokker. Tillige har de lært indtagning, først på et øvelsesstykke og

derefter på selve sokken, og de har lært at strikke hæl og tå. I sytimerne har de syet et pudevår med hulsømme og lært stikning og indersøm.

### 5. underklasse

Klasselærerinde: *Ingrid Kunst*

Dansk (*Ingrid Kunst*). De fleste fortællinger i Kellers læsebog for det 5te skoleår er læst og gennemgået. Desuden har vi for at vænne børnene til at læse op uden forberedelse til højtlesning i klassen benyttet: *Frisk Mod* af Adolf Stender. Af *Oehenschläger*: Helge er enkelte stykker lært udenad, og rollerne er fordelt mellem børnene. I sproglære har klassen lært om navneord, udsagnsord, tillægsord, nogle stedord og lidt om sætningsbygningen. Der er skrevet en stil om ugen, enten diktater, genfortællingsstile eller lettere beskrivelser af billeder.

Bibelhistorie (*Jens Bondesen*). Uden bog er i sammenhæng, så vidt det lader sig gøre, gennemgået Jesu og hans apostles historie. Der er taget med så meget af den tids kulturhistorie, som er nødvendig for forståelsen. Ligeså af Jødelands geografi. Pauli missionsrejser (kristendommens overgang fra Asien til Europa) er gennemgået meget udførligt. Salmer og bibelske sange er gennemgået, sunget og lært i timerne.

Historie (*Jens Bondesen*). Danmarkshistorien fra reformationstiden og til vor tid er gennemgået med *Ottosen*: børnenes fædrelandshistorie som grundlag, og tiden før reformationen er gentaget. Gennemgangen har været meget udførlig, og der er taget betydelig mere med, end hvad der findes i bogen.



Således er af Sveriges historie Gustav Adolf og Karl den 12te behandlet udførligt. Af Danmarkshistorien er særlig gennemgået vore to sidste krige.

Naturkundskab (*Emilie Pedersen*).

Dyr: Pattedyr og fisk er gennemgået. Ved undervisningen er benyttet skolens samling og billeder. Balslevs naturhistorie for børn er brugt til støtte for undervisningen.

Planter: Forskellige planter er undersøgt og gennemgået, som: ærteplante, klokkeblomst, døvnælde, viol, rose, jordbær og mælkebøtte. De fleste er fundet på ture i det fri. Børnene har af og til på deres tavler tegnet og skrevet om de dyr og planter, de har lært om.

Geografi (*Regner Lefolii*). Klassen har efter mundtlig gennemgang lært det elementære om Europas forskellige lande, deres hovedstæder og enkelte større byer. Danmark er taget noget grundigere igennem. Der er blevet fremvist billeder, hvor vi enten har haft dem selv eller kunnet skaffe dem til veje.

Regning (*Ingrid Kunst*). Denne klasse har hovedsagelig beskæftiget sig med brøkregning, og de fleste brøkreger er lært. Samtidig er der regnet stykker med benævnte og ubenævnte tal både i hoved- og tavleregning. Der er en gang om ugen regnet hjemmeopgaver.

Håndarbejde (*Erna Kaper*). I strikketimerne er sokkerne fra forrige klasse strikket færdige, og i sytimerne har pigerne syet en chemise uden rynker, hæklet en blonde og syet den på.

### 1. mellemskoleklasse (2 afdelinger)

Klasselærere: *Regner Lefolii, A. E. Lenbroch.*

Dansk (*Anna Kønigke, Helga Kønigke*). Som hjælpemiddel er benyttet: Børnenes danske læsebog af Fossing, Skarvik og Sørensen, 5. del. Oplæsningsøvelserne er særlig gået ud på at vænne eleverne til at læse med det rette tonefald og anbringe det rigtige tryk på de steder i sætningen, hvor meningen kræver det, og vi har søgt at lede eleverne til at iagttage, hvorledes forandring i tryk og tone forandrer meningen. En del tid er anvendt på at forklare og gengive stoffet, ligesom vi også så småt i denne klasse er begyndt på ordforklaring og ordafledning. — Grammatikken er indøvet på vægtavlen i stykker, der af læreren er tilrettelagt og tillempet efter børnenes forståelse, og vi har på den måde særlig beskæftiget os med lidiformen af udsagnsordet, handle- og lideformede sætninger samt indskudte sætninger. — Klassen har haft een stil om ugen, afvekslende genfortællings- og diktatstil; i tilknytning til stilearbejdet er drevet en del staveøvelser.

Bibelhistorie (*Jens Bondesen, A. E. Lenbroch*). Med Bertha Hahns bibelhistorie for mellemskoleklasserne som grundlag er gennemgået forfra og til Jesu lidelsehistorie, idet vi dog stadig har tilføjet, hvad vi mente egnede sig for børnene, og samtidig har forbigået, hvad vi mente lå ud over børnenes fatteevne (Profettiden, Jesu bjergprædiken). Jødelandets geografi og naturforhold er gennemgået.

Historie (*A. E. Lenbroch*). Oldtidens historie er gennemgået og repeteret efter Schmidts lærebog for

mellemskolen. Enkelte afsnit er behandlet mere udførligt, særlig gælder dette Rom på Gracchernes tid og Pompeji. Når gennemgangen har fundet sted, læser klassen selv den ny lektie højt og udspørges for at undgå al misforståelse om de vanskeligere ord og vendinger. Gennemgangen finder stadig sted med benyttelse af landkort.

Naturkundskab (*Ellen Branner, Regner Lefolii*). Stockmar og Bøving-Petersens zoologi for mellemskolen, afsnittet om fuglene, er læst og repeteret. Skolens samlinger er blevet benyttet i så stor udstrækning som muligt. Balslev og Simonsens botanik for mellemskolen I er læst. Undervisningen er i så stort omfang som muligt foretaget efter levende planter, som eleverne selv har samlet.

Geografi (*Regner Lefolii, Poul Obel*). C. C. Christensens lærebog for mellemskolen I er læst indtil Alperne. For nogle landes vedkommende har eleverne i timen tegnet kort over landet, efterhånden som gennemgangen skred frem.

Tysk (*Erik Jakobsen, Holger Frederiksen*). Ingerslev og Vibæk: Tysk begynderbog for mellemskolen er læst, dog med forbigåelse af nogle indsætningsstykker, ligesom heller ikke grammatikken er læst i hele det omfang, hvori bogen giver den. Kapers stiløvelser for forberedelses- og folkeskoler er benyttet. — Vi har lagt hovedvægten på at indøve brugen af de grammatiske former ved dannelsen af lette tyske sætninger i tilslutning dels til læsebogen, dels til stiløvelserne. Der er skrevet nogle stile.

Fysik (*Poul Frederiksen, Knud Meyling*). Klassen har gennemgået mål og vægt, og af varmelæren, lufthavet,

magnetismen og gnidningselektriciteten, hvad der egner sig for børn i den alder. Undervisningen har helt igennem været bygget på forsøg og lærernes mundtlige gennemgang. Der er altså ikke brugt nogen bog.

Regning (*Ingrid Kunst, Knud Meyling*). På det grundlag af forståelse af brøk, der var lagt i forrige klasse, er der arbejdet videre, således at brøkregerne er fæstnet. Decimalbrøk såvel som procentregning og forholdsregning er lært i mindre stil. Desuden er børnenes færdighed i regning med hele tal blevet vedligeholdt. — Hjemmeopgaver een gang om ugen.

Håndarbejde (*Ellen Branner*). Strømpereglen er indøvet, og der er begyndt på et par strømper, hvoraf den ene er strikket færdig. Som forøvelse til linnedsyning er der syet et arbejdsforklæde på lærred.

## 2. mellemskoleklasse (2 afdelinger)

Klasselærere: *Helga Køncke, Erik Jacobsen*

Dansk (*Anna Køncke, Helga Køncke*). Til indøvelse i oplæsning er benyttet: Dansk læsebog for mellemklasserne af Agerskov og Rørdam. Ved oplæsningen har vi søgt at vænne eleverne til at nærme deres læsning så stærkt som muligt til det gode talesprog og øvet dem i at lade stemmen rette sig efter læsestoffets vekslende indhold. En del tid har været anvendt på forklaring og gennemgang af stoffet, og her har vi særlig søgt at vække børnenes interesse for den etymologiske del af sproglæren. I stykker, der særlig er lagt til rette og tildannet efter det, vi ønskede at gennemgå, er grammatikken blevet indøvet på vægtavlen, og vi har på den måde særlig beskæftiget os

med ordklasserne og med sætningsanalyse. — Een stil er skrevet ugentlig, afvekslende genfortællings- og diktatstile, samt enkelte fristile. I tilknytning til stilarbejdet er der drevet en del staveøvelser.

Tysk (*Holger Frederiksen, Erik Jacobsen*). Ingerslev og Vibæk: Tysk begynderbog for mellemskolen fra s. 94 ud. Chr. Sarauw: Tysk læsebog, II, s. 1—45. Kapers grammatik og stiløvelser for forberedelses- og folkeskoler er benyttet. Der er lagt stor vægt på at fæstne de grammatiske former og indøve benyttelsen af dem gennem talrige øvelseseksempler i tilslutning både til læsebogen og stiløvelserne. — Der er skrevet nogle stile.

Engelsk (*Anna Kønigke, Max Olsen*). Engelsk begynderbog af Otto Jespersen og Chr. Sarauw 1. afd. og 2. afd. s. 1—35 er læst. Undervisningen har været delt mellem udtaleøvelser, oversættelse og taleøvelser. Der er lagt stor vægt på en omhyggelig gennemgang af den ny lektie, og børnene er vænnet til at kræve forklaring af det, de ikke forstår. Til indøvelse af grammatik er benyttet Werner og Brahdes forskole i engelsk 1—12, og i tilknytning hertil er skrevet en del stile, ligesom der også er drevet mundtlige stiløvelser. Stilearbejdet er udført på skolen under lærerens tilsyn og vejledning; kun indskrivningen i stilebøgerne er udført hjemme.

Bibelhistorie (*Jens Bondesen*). Efter Lukas' evangelium og apostlenes gerninger er gennemgået de vigtigste begivenheder af Jesu og hans apostles liv. Børnene er gennem oplæsning vænnet til vor bibeloversættelses særegne præg. Lidelseshistorien har vi

læst efter den fremstilling, som findes i salmebogen. Flere af kirkens gamle salmer har vi lært udenad. Der har ikke været givet lektier for hjemme.

Historie (*A. E. Lenbroch*). Middelalderens historie er læst og repeteret efter L. Schmidts lærebog for mellemskolen; udførligere er behandlet Danmark under Valdemar Atterdag og dronning Margrete samt opdagelsernes historie.

Naturhistorie (*Ellen Branner, Regner Lefolii*). Zoologi: Efter Stockmar og Bøving-Petersens bog er leddyrene og ormene lært. Botanik: Klassen har lært 2. del af Balslev og Simonsens botanik for mellemskolen; i så stort omfang som muligt er der benyttet levende planter ved undervisningen.

Geografi (*Regner Lefolii, Knud Meyling*). Efter C. C. Christensens geografi for mellemskolen er læst og repeteret: Alperne, Svejts, Østrig-Ungarn, Rumænien og Sydeuropa. Stoffet er stadig blevet uddybet ved gennemgangen, og hvor der har været anledning dertil, er dele af den almindelige geografi taget igennem. Der er i klassen drevet korttegning under lærerens vejledning og efter hans fortegnings.

Fysik (*Knud Meyling, Poul Obel*). Efter Rasmussen og Simonsens fysik for mellemskolen I og kemi for mellemskolen er læst: i fysik om elektricitet, i kemi om grundstofferne og de simpleste kemiske forbindelser indtil syrer. Det pensum, som er læst i fjor, er kort repeteret, med tilknytning til bogen. Ved at lade eleverne hjælpe til ved forsøgene har vi søgt at bringe dem en smule eksperimentel færdighed.

Matematik og regning (*Pihl-Hansen, Poul Frederiksen*) (Om metoden se foran under: »Regning og matematik«). I geometri har vi særlig beskæftiget os med konstruktioner og lidt arealberegning. I aritmetik har klassen lært ligninger med 1, 2 og 3 ubekendte, samt regning med flerleddede størrelser. I regning har vi navnlig regnet opgaver i rentes- og forholdsregning. Et sæt opgaver ugentlig.

Håndarbejde (*Ellen Branner*). Eleverne har lært selv at udmåle og klippe en chemise med bærekraue og ærmer. Chemisen er syet omtrent færdig.

### 3. mellemskoleklasse (2 afdelinger)

Klasselærere: *Holger Frederiksen, Holger Nielsen*

Dansk (*Holger Frederiksen og Max Olsen*). Til indøvelse i oplæsning er benyttet: P. B. Fenger: Læsestykker af danske forfattere I. Uden for læsebogen er læst af v-klassen: Heiberg: Syvsoverdag; Hertz: Sparekassen; ø-klassen har læst: Hostrup: Genboerne og En spurv i tranedans; Molbech: Ambrosius; Ibsen: Hærmændene på Helgeland.

Adskillige af eleverne i ø-klassen har i årets løb holdt foredrag for klassen over selvvalgte emner; af disse kan anføres: Tyge Brahe; Dalgas; om bådebyggeri; endvidere har flere valgt at gengive indholdet af et digterværk eller et større digt og dertil knytte nogle bemærkninger om forfatteren.

Hver af eleverne i ø-klassen har desuden efter frit valg lært et større digt udenad.

Grammatikken er indøvet ved eksempler på klasse-tavlen. Stil (genfortælling, diktat, fristil) hver 14. dag.

Svensk (*Holger Frederiksen* og *Max Olsen*). Af svensk er i årets løb læst og repeteret: Runeberg: Fänrik Stål; Döbeln vid Juutas; Soldatgossen; Geijer: Vikingen; Cederschiöld: Vikingens lif.

Der er lagt vægt på en tydelig og sikker oplæsning, og hvor det nemt har kunnet lade sig gøre, er der draget sammenligninger mellem svensk og dansk.

Tysk (*Holger Frederiksen* og *Ernst Kaper*). Ingerslev og Vibæk: Tysk læsebog for mellem-skolen er benyttet; der er læst og repeteret følgende: Das edle Blut og das Kasermandel. 10 stkr. af Kaper og Rodhe: Tyske taleøvelser. Endvidere er benyttet Kaper: Grammatik og stiløvelse.

Der har været skrevet nogle stile i tilknytning til stiløvelserne.

Engelsk (*Anna Kønigke* og *Erik Rindom*). Jespersen og Sarauw: Engelsk læsebog for mellem-skolens lavere klasser: s. 55—67; 79—93; 96—111 (med forbigåelse af versene). Branner og Rodhe: Engelske taleøvelser: 25 stkr.

Undervisningen har været delt mellem oplæsning, oversættelse og taleøvelser. Grammatikken er hovedsagelig indøvet gennem: Engelske stiløvelser af A. Werner. Stiløvelserne er først indøvet mundtligt, derefter, når fuld forståelse og tilegnelse var sikret, har eleverne skrevet dem som stil.

Kirkehistorie (*A. E. Lenbroch*). I tilslutning til, hvad der er læst i historie, er der fortalt udførligt om en række kirkehistoriske personligheder og bevægelser



(Luther, Calvin, Zwingli, Hans Tausen, Jesuiter, Huguenotter o. a.).

I det ny testamente er gennemgået stykker af Matthæus' evangelium. — Lejlighedsvis er Morten Pontoppidans taler til ungdommen blevet benyttet.

Historie (*A. E. Lenbroch*). Den ny tids historie til 1789 er læst og repeteret efter Schmidts lærebog for mellemskolen. Lektien er altid gennemgået i forvejen, og enkelte afsnit er behandlet mere udførligt, således Reformationen, Danmark under Fr. 4.).

Naturhistorie (*Regner Lefolii* og *Poul Obel*). Zoologi. Der er benyttet Bøving-Petersen og Stockmar: Zoologi for mellemskolen. Klassen har læst og repeteret afsnittene om stråledyr og om pattedyr. Skolens samlinger er blevet benyttet i så stor udstrækning som muligt.

Botanik. Balslev og Simonsen: Botanik for mellemskolen III er læst. Eleverne har dels på egen hånd dels på botanisereture samlet planter, og en del af dem er blevet presset.

Geografi (*Knud Meyling* og *Regner Lefolii*). Efter C. C. Christensen: Geografi for mellemskolen II er læst og repeteret: Asien, Afrika og Australien samt en del af den almindelige geografi. Både naturforholdene og de etnografiske forhold er på mange punkter ved gennemgangen blevet fremstillet for eleverne fyldigere, end bogen gør det. Der er i klassen drevet korttegning under lærerens vejledning.

Fysik og kemi (*Poul Frederiksen* og *Knud Meyling*). Den uorganiske kemi er gennemgået således,

at undervisningen udelukkende er bygget på forsøg. Rasmussen og Simonsen: Uorganisk kemi for mellemskolen er læst og repeteret. Endvidere har klassen i den sidste halvdel af skoleåret efter Rasmussen og Simonsen: Fysik for mellemskolen II gennemgået afsnittet mekanik indtil pumper og hæverter (inkl.). Også her er forsøg anvendt i så stor udstrækning som muligt.

Matematik og regning (*Poul Frederiksen* og *Kirstine Sørensen*). I geometri er af *Foldbergs* geometri for mellemskolen læst og repeteret forfra til s. 65; s. 51—56 er dog forbigået. I aritmetik er læst potens, proportioner, decimalbrøk, polynomiers opløsning i faktorer og lettere kvadratiske ligninger. *Foldbergs* aritmetik for mellemskolen har været en del benyttet; men for en stor del er der undervist uden bog. I regning er elevernes kundskaber i procent- og forholdsregning blevet betydelig udvidet, ligesom der har været lagt stor vægt på hovedregning. Undervisningen er blevet drevet både som hoved- og tavleregning. Et hold hjemmeopgaver hver uge.

Håndarbejde (*Ellen Branner*). Den chemise, som blev påbegyndt i forrige klasse er syet færdig. På linningen er udført fransk og engelsk broderi. Der er strikket et øvelsesstykke med stopning af tyndslidt sted, rift og hul.

#### 4. mellemskoleklasse (2 afdelinger)

Klasselærere: *Poul Frederiksen* og *Peter Langballe*

Dansk, ø-klassen (*Holger Frederiksen*). Til oplæs-

ning er benyttet: P. B. Fenger: Læsestykker af danske forfattere I og Agerskov og Rørdam: Dansk læsebog for mellemklasserne. Endvidere er læst: Holberg: Den politiske kandestøber; Oehlenschläger: Hakon Jarl; J. L. Heiberg: Nej.

Til eksamen opgives: Prosa: Fortælling om Gunløg Ormstunge; Poul Møller: En dansk students eventyr; Troels-Lund: Taterne i norden; Oppermann: Dalgas og den jyske hede og Vore skove; H. C. Andersen: Svinedrengen; Hostrup: Genboerne.

Poesi: Drachmann: Ligprædiken; Paludan-Müller: af Adam Homo; Henrik Hertz: Kedelflikkeren.

Af svensk opgives: Runeberg: Soldatgossen, Fänrikens marknadsminne, Landshöfdingen, Fänrik Stål; Geijer: Vikingen.

Desuden er læst: Runeberg: Döbeln vid Juutas, Sven Dufva; Cederschiöld: Vikingens lif.

Der har ikke været benyttet nogen bog i grammatik. Vi har drevet en del mundtlige staveøvelser, der er afsluttet med sværere diktatstile; stilene har ellers afvekslende været genfortællende og fri.

Adskillige af eleverne har i årets løb holdt foredrag for klassen; de har selv fået lov til at vælge deres emner, og foredragene er bagefter blevet gennemgået og kritiseret. Af emner kan anføres: Postvæsenet i fortid og nutid, Henrik Hertz, Flyve-

maskiner, Thorvaldsen, Edison, Holberg, George Stephenson, Fodboldspillets historie.

Det har været af betydning for eleverne at få lejlighed til at trænge dybere til bunds i et emne, og det har vist sig, at denne form for undervisning i særlig grad har interesseret dem.

Desuden vænnes eleverne herved allerede tidligt til at kunne give en større mundtlig fremstilling.

V-klassen (*Erik Rindom*). Til oplæsning er benyttet Fengers læsestykker I og Agerskov og Rørdams læsebog for mellemklasserne.

Til eksamen opgives af prosa: Gunløg Ormstunges saga; Blicher: Hosekrammeren; Kr. Erslev: Adelsliv efter folkeviserne; Troels-Lund: Tatere i norden. Uden for læsebøgerne: Blicher: Stakkels Louis; J. P. Jacobsen: Fru Fønss; Pontoppidan: En lille by, Den stærke skræder, Havfruens sang; Carl Ewald: Bøgen og egen.

Af poesi: Wessel: Hundemordet, Smeden og bageren; Baggesen: Da jeg var lille; Oehlenschläger: De tvende kirketårne; Molbech: Alene, Den forfulgte, Ved solnedgang; Paludan-Müller: Den ottende kunst; Drachmann: Androkles og løven; Chr. Winther: Våbendragerens ed. Uden for læsebogen: Paludan-Müller: Abels død.

Desuden er læst som hovedværk: Hostrup: Genboerne.

Af svensk opgives til eksamen: Af Hoffss svenske læsebog for mellemskolen: Geijer:

Vikingen; Tegnør: Sankt Laurents och jätten; Hägringer från reformationstiden; Snoilsky: Hvita fruén; Om Gustaf Adolfs ungdom. Yderligere er læst: Af Runebergs Fänrik Ståls sägner: Adlercreutz, Torpflickan, Sven Dufva, No. 15 stolt.

Tysk (*Erik Jakobsen*). Der er læst og repeteret Ingerslev og Vibæk: Tysk læsebog for mellemskolen, s. 101—07, 128—55, 194—213, 217—19.

Desuden er benyttet: Kaper og Rodhe: Tyske taleøvelser og Vibæk: Sproglære for mellemskolen.

Der er læst ekstemporalt efter Hauffs Märchen.

Engelsk (*Anna Kønigke* og *Erik Jakobsen*). Engelske læsestykker med øvelser af O. Jespersen, s. 21—42, 43—57, 62—66, 68—79 er læst og repeteret og opgives til eksamen. Der har i årets løb været drevet taleøvelser efter læsebogen. Som grundlag for grammatikundervisningen har været benyttet Jespersens begyndergrammatik, dog er grammatikken særlig blevet indøvet gennem lette sætninger, som eleverne har øvet sig i at danne på det fremmede sprog i tilslutning til læsebogen.

I tilknytning til grammatikundervisningen er der blevet skrevet en del stile fra dansk til engelsk. Kursorisk er læst Thackeray: The Rose and the Ring (Told to the Children Series).

Fransk (*Peter Langballe*). Bødtker og Høsts begynderbog til s. 55 er læst og repeteret, form-læren (undtagen de uregelmæssige verber) er indøvet i

tilslutning til teksterne. Der er anvendt lydskrift ved skriveøvelser på klassens tavle.

Latin (*Halfdan Kejser*). Mikkelsens latinske læsebog; de danske stykker er oversat på skolen, men i reglen ikke givet for som lektie. Cornelius Nepos (i udvalg ved en gammel skolemand): Præfatio og Themistocles. — Grammatikken er lært efter skemaet i Mikkelsens bog.

Til eksamen opgives: Mikkelsens læsebog II og de læste stykker af Cornelius Nepos.

Kirkehistorie (*A. E. Lenbroch*). I foredrag er der givet en sammenhængende fremstilling af Jødefolkets historie fra eksilet gennem de følgende tider op til nutiden. Endvidere er påbegyndt en gennemgang af oldtidens kirkehistorie.

Historie (*A. E. Lenbroch og Peter Langballe*). Efter L. Schmidts lærebog for mellemskolen II har vi læst stykket om den nyeste tid (fra 1789); det læste er repeteret afsnitsvis, og til sidst er en afsluttende repetition foretaget. — På adskillige steder har vi fjærnet os fra bogen for at give en vidtløftigere fremstilling, ligesom vi i samtaleform har drøftet samfundsforhold og de moderne staters politiske stilling, hvor stoffet har givet anledning dertil.

Naturkundskab (*Regner Lefolii*). Zoologi: Hovedpunkterne i menneskets anatomi og fysiologi. Efter Lützens lærebog nr. 2 er læst: Ålekvabber, karper, hajer, oldenborrer, dagsommerfugle, guldsmede, flodkrebs, regnorm, bændelorm, muslinger og søborrer.

Sundhedslære (samme). Støttet til Arnold

Møllers lille lærebog har vi gennemgået hovedpunkterne i sundhedslæren, og på steder, der egnede sig dertil, har der været afholdt eksamination.

Botanik: V. Balslev og K. Simonsen: Botanik for mellemskolen IV del er læst.

Af og til har der været foretaget botanisereture.

Geografi (*Regner Lefolii*). Danmark med til- lande, Sønderjylland, Norge og Sverige og Amerika efter C. C. Christensens geografi for mellem- skolen II del. Af almindelig geografi er afsnittet om havet gennemgået og lært.

Fysik (*Poul Frederiksen*). Efter Ellingers fysik for mellemskolen er læst fra maskiner og bogen ud, endvidere strømmende elektricitet, og på bredere grundlag er gennemgået Arkimedes' lov og vægtfylde; v-klassen har i stedet for Arkimedes' lov og vægtfylden læst mekanik II.

Til eksamen opgives: lyslære, strømmende elektricitet samt henholdsvis Arkimedes' lov og vægtfylde (ø-klassen) og mekanik II (v-klassen).

Matematik og regning (*Poul Frederiksen* og *Kirstine Sørensen*). Foldbergs bøger for mellem- skolen har været benyttet som grundlag i matematik; dog er en del af aritmetikken lært uden benyttelse af nogen bog. I geometri er læst om regulære polygoner samt fra konstruktion af fjerdeproportional og bogen ud. I aritmetik er læst afsnittene om rod, polynomiers opløs- ning i faktorer, mål og fold samt kvadratiske ligninger. I regning har Wilsters regnebog for mellem- skolen været benyttet som grundlag. Der er lært rentesregning, volumenberegning samt om aktier,

obligationer og veksler. Både i geometri, aritmetik og regning har eleverne på skolen regnet opgaver i hele mellemskolens pensum, og engang ugentlig har de haft hjemmeopgaver.

### Realklassen

Klasselærerinde: *Kirstine Sørensen*

Dansk (*Erik Rindom*). Følgende værker er læst:

*Holberg*: Jean de France, De usynlige og Den forvandlede brudgom.

*Oehlenschläger*: Aladdin.

*Hertz*: Svend Dyrings hus.

*Paludan-Müller*: De 6 første sange af Adam Homo.

*Chr. Winther*: Hjortens flugt.

*Hostrup*: En spurv i tranedans.

*Molbech*: Ambrosius.

*J. P. Jacobsen*: Fru Fønss.

*Drachmann*: Der var engang —.

*Ibsen*: Kongsemnerne.

Til eksamen opgives: De usynlige, Aladdin, Svend Dyrings hus, Adam Homos første sang, Ambrosius, Fru Fønss og Der var engang —.

Sproglæren er indøvet i sædvanligt omfang uden bog. Der er som regel skrevet stil hver 14. dag.

Tysk (*Erik Jacobsen*). Følgende er læst, repeteret og opgives til eksamen: *M. v. Ebner-Eschenbach*: Der Muff, die Spitzin. *E. v. Wildenbruch*: Das Orakel. *Villingen*: Der Töpfer von Kandern, Die Karrenschieber, Ungleiche Kameraden. (Alle i Velhagen u. Klasing: Moderne erzählende Prosa I).



Til kursorisk læsning er benyttet *Chamisso*: Peter Schlemihl og *Paul Heyse*: Der Weinhüter.

Det kursoriske er dels læst på skolen, dels hjemme; til hjemmelæsningen er blevet opgivet gloser. Desuden er benyttet *Kaper* og *Rodhe*: Tyske taleøvelser; *Vibæk*: Sproglære for mellemskolen og *Kaper*: Stiløvelser for mellemskolen.

Engelsk (*Anna Kønigke*). Otto Jespersen: Engelske læsestykker med øvelser side 14—18, 79—88, 92—125, 151—180 er læst, repeteret og opgives til eksamen. Der er i årets løb drevet taleøvelser og genfortælling efter læsebogen. Som grundlag for grammatikundervisningen har været benyttet: kortfattet engelsk grammatik af Otto Jespersen; dog er grammatikken særlig blevet indøvet gennem dannelsen af lettere sætninger på engelsk i tilknytning til bogens tekst. A. Werners stiløvelser og Adolf Hansens stiløvelser (de 16 første stykker) er indøvet, dels mundtlig dels skriftlig.

Kursorisk er læst: *Beatrice Harraden*: Ships that Pass in the Night.

Fransk (*Peter Langballe*). Efter *Bødtker* og *Høsts* læsebog er læst og repeteret fra side 63 og bogen ud; der har været indøvet lydskrift og anvendt en del staveøvelser på skolen; desuden er grammatikken indøvet og repeteret.

Historie (*Carl Christiansen*). P. Munchs lærebog fra februarrevolutionen til vore dage (1848—1908) er læst og repeteret; endvidere er i foredragsform gennemgået hovedtrækkene af Danmarks politiske historie fra 1848 til 1864.

Samfundslæren er læst og repeteret efter P. Munchs mindre lærebog i samfundskundskab.

Kirkehistorie (*A. E. Lenbroch*). Efter at forskellige fremragende personligheder inden for skolestikken og humanismen er blevet skildret, er der givet en udførlig fremstilling af reformationen og dens vigtigste forløbere (Valdes, Wyclif, Huss). Endvidere er Savonarolas liv og gerning behandlet i en række foredrag og atter gengivet af eleverne.

Naturhistorie (*Regner Lefolii*). Danmarks dyreliv er gennemgået fuldstændigt for pattedyrs, krybdyrs og padders vedkommende. Typer af fugle, fisk og insekter er gennemgået.

I plantelære er lært om egnens fri- og helkrogede tokimsplanter.

Geografi (*Regner Lefolii*). Uden benyttelse af nogen bog er gennemgået Italiens jordbundsforhold og det britiske rige og dets kolonier med særligt henblik på næringslivet.

Naturlære (*Poul Frederiksen*). Sundorphs fysik for realklassen II og IV hæfte er læst, repeteret og opgives til eksamen.

Matematik og regning (*Kirstine Sørensen*). Foldbergs algebra og geografi for realklassen er læst, repeteret og opgives til eksamen. Siden jul har eleverne ugentlig regnet opgaver på skolen i to sammenhængende timer. Opgaverne var som regel valgt indenfor det pensum, som var gennemgået mundtlig den foregående uge.

Engang ugentlig har eleverne haft hjemmeopgaver,

som bagefter blev gennemgået meget grundigt på skolen.

### I. gymnasieklasse

Klasselærerinde: *Kirstine Sørensen*.

Dansk (*Erik Rindom*). Følgende hovedværker er læst: Holberg: Erasmus Montanus, De usynlige, Den forvandlede brudgom; Oehlenschläger: Aladdin; Poul Møller: En dansk students eventyr; Chr. Winther: Hjortens flugt; Paludan-Müller: Danserinden; H. C. Andersen: Udvalgte eventyr; I. P. Jacobsen: Mogens, Fru Fønss.

Ved gennemgangen af disse værker er deres litterære baggrund meddelt. I svensk er der efter Agerskov og Nørregårds svenske læsebog læst c. 54 sider.

Der er skrevet stil hver tredje uge.

Enkelte elever har holdt foredrag over selvvalgte emner.

Tysk: den ny sproglige afdeling (*Ernst Kaper*). Som literaturlæsning er først benyttet Schillers Wilhelm Tell. Dette stykke er helt igennem blevet oversat fra dansk med fordelte roller, således som vi altid bærer os ad ved læsning af dramaer. De historiske forhold, der ligger til grund for værket, er omtalt, ligesom de enkelte sceners ejendommelighed er belyst og de enkelte personers karakter er drøftet. Desuden er den ejendommelige tyske pathos påvist og digterværkets hele tendens udfundet. De tyske skuespilleres recitationsmåde har eleverne lært at kende gennem et større stykke af dramaet, som vi har kunnet lade dem høre på grammofon. — Senere på året er læst: Meyer-

Förster: Alt Heidelberg. Ud fra dette moderne stykke har vi arbejdet os noget ind i kendskab til moderne tyske samfundsforhold, særlig de for Tyskland ejendommelige universitetsforhold og de tyske studenters levesæt og tænkemåde. I tilslutning hertil har hr. student Storm fra Königsberg holdt foredrag på tysk for eleverne om tysk studenterforeningsliv. De i stykket forekommende, af alle tyskere kendte sange (ialt c. 10) er i deres fulde omfang, selv hvor der kun er optaget brudstykker i Skuespillet, oversat, læst højt, spillet på violin af en af eleverne og sunget af klassen. En del andre tyske sange har eleverne desuden hørt på grammofon.

Om den tyske litteratur har læreren fortalt, hvad der på dette alderstrin kan medtages fra oldtid og middelalder: Hildebrandslied, Heliand, Waltharilied, Minnesang, Walther v. d. Vogelweide, Artusromanen, Wolfram v. Eschenbach, Tristan und Isolde samt Niebelungenlied. Det meste er fortalt og genfortalt på dansk; kun indholdet af sagnene er fortalt på tysk. Yderligere er indholdet af Niebelungenlied læst og delvis oversat efter Vilmans fremstilling i Wiesbadener Volksbücher Nr. 101.

Som taleøvelser er benyttet Ernst Kaper og Emil Rodhe: *Auf rauhen Pfaden*, fordi disse historier med deres enkle, men kraftige handling egner sig til samtale i en let sprogform.

Mundtlige stiløvelser er drevet efter J. Kaper: *Stiløvelser for mellemklasserne*. Vi er nået de 4 katus igennem i stadig tilknytning til den grammatiske fremstilling i Kapers kortfattede formlære.

Der er desuden skrevet 25 stile. Disse er alle skrevet på skolen, dels i enkelte, dels i sammenlagte timer. Eleverne har lov til at benytte deres grammatik og lignende hjælpemidler ved arbejdet og spørger desuden læreren ved vanskeligheder, som denne så hjælper dem at overvinde ved henvisninger og anvisninger. Ved timens slutning gennemser og bedømmer læreren kladden. Stilen skrives da, såvidt muligt fejlfri, ind hjemme. De forskellige arter af stile, der er anvendt, er følgende: Oversættelse fra dansk til tysk af små sammenhængende historier; genfortælling af småhistorier, der er fortalt to gange for eleverne på tysk eller på dansk, og endelig selvstændig fremstilling på tysk af småhistorier, der er fremstillet for eleverne i sammenhængende billedserier efter Füsslis Billedhæfter VII. Enkelte af eleverne har desuden læst lidt tysk litteratur på egen hånd efter lærerens anvisning.

Engelsk. Den nysproglige afdeling. (*Max Olsen*). Der er læst statarisk c. 100 sider af Jespersen: Engelske læsestykker med øvelser, c. 35 sider af Jespersen: The England and America Reader, og kursorisk c. 85 sider af Harraden: Ships that Pass in the Night. Der er drevet taleøvelser i tilslutning til det læste; endelig har eleverne måttet genfortælle på engelsk større dele af lektionen.

Der er skrevet en stil om ugen; de første 25 stile er omhyggeligt gennemgået på skolen, men skrevet ind i stilebogen hjemme, resten af stilene er skrevet hjemme; disse sidste har været beregnet på at fæstne hovedpunkterne af grammatikken. Der er i årets løb

et par gange i 2 à 3 sammenlagte timer skrevet stil på skolen uden hjælpemidler.

Engelsk. Den matematisk-naturvidenskabelige afdeling. (*Max Olsen*). Der er læst statarisk c. 80 sider af Jespersen: Engelske læsestykker med øvelser, c. 10 sider af Jespersen: The England and America Reader. Der er særlig lagt vægt på den sproglige side af faget. Et par stile er skrevet i årets løb.

Fransk. (*Peter Langballe*). I det første halvår læstes Stigård og Jespersens begynderbog I del; lydskriften læstes altid først, og, efter at et større stykke (i reglen c. 10 sider) var gennemgået med ny og gammel lektie til hver time, repeteredes det efter retskrivningsteksten, således at hele 1ste del af bogen var repeteret stykkevis inden jul. Derefter læstes de 2 første stykker af 2den del i samme bog og repeteredes, og endelig læstes Bødtker og Høsts lærebog for gymnasiet s. 1—16, der ligeledes repeteredes.

I det sidste halvår er formlæren læst efter Oluf Niensens grammatik.

Lejlighedsvis er såvel lydskrift som staveøvelser indøvet på klassens tavle. Læreren har i hver time selv læst større eller mindre stykker af lektien op, og samtlige elever har i næsten hver time haft øvelse i oplæsning.

Latin. Den nysproglige afdeling. (*Halfdan Kejser*). Østergårds latinske lærebog nr. 1—16, 26—32, 35, 37, 38 er læst og efterhånden repeteret. Linderstrøm-Langs formlære er læst og repeteret.

Historie (*Peter Langballe*). Munchs lærebog i oldtidens og middelalderens historie er gennemgået.

For adskillige afsnits vedkommende er der forbigået en del enkeltheder bl. a. i kapitlerne om orienten i oldtiden og om Romernes kultur. Hvert større afsnit er repeteret for sig i store lektier. Der er anvendt en del billedmateriale, og undervisningen har for middelalderens vedkommende været anlagt med henblik på det i kunsthistorietimerne gennemgåede stof.

**Oldtidskundskab** (*Ernst Kaper*). Læreren har givet en fremstilling af det græske dramas oprindelse og udvikling og i tilknytning hertil af den græske teaterbygning, hvis indretning og navnebrug er sammenlignet med det moderne teaters. De store græske skuespildigtere Aischylos, Sophokles, Euripides og Aristophanes er skildret ret udførligt. Efter den længere fremstilling har eleverne fået et resumé dikteret. Der er læst Aischylos: Agamemnon (med en del forbigåelser) i Niels Møllers oversættelse og Sophokles: Antigone i Thor Langes gengivelse. Læreren har givet prøver på den gamle komedies manér og desuden læst for eleverne Plautus' komedie: Den stortalende soldat og draget sammenligninger med Holberg. De latinske komediedigtere Plautus og Terents er gennemgået på samme måde som de græske digtere, og endelig har læreren fortalt om dramaets genoplivelse i middelalderen som passionsskuespil og fastelavnskomedie.

Kirkehistorie har klassen haft sammen med realklassen.

**Matematik.** Den matematisk-naturvidenskabelige afdeling (*Pihl-Hansen*) har i årets løb gennemgået N. Nielsens aritmetik indtil § 50 med forbigåelse af afsnittene om komplekse tal;

sammes lærebog i plangeometri helt ud samt de 8 første paragraffer af hans lærebog i trigonometri. Stoffet er ikke repeteret alene ved årets slutning, men er tid efter anden samlet i passende afsnit ligesom repetitionen ofte er foretaget ved ektemporalopgaver. Som regel er der givet 8 hjemmeopgaver om ugen.

Den nysproglige afdeling (*Kirstine Sørensen*) har efter N. Niensens lærebog i aritmetik læst og repeteret kvadratiske ligninger, potens, rod og logaritmer. Der har været lagt stor vægt på at vænne eleverne til at give en klar og korrekt fremstilling. I årets løb er regnet en del opgaver på skolen, og hver eller hveranden uge har der været givet hjemmeopgaver.

Naturlære. Den matematisk-naturvidenskabelige afdeling (*Poul Obel*). Barmwaters lærebog i varme er gennemgået; af samme forfatters lærebog i mekanik er læst afsnittene om fremadskridende bevægelse (p. 1—57) og vædsker (p. 100—130).

Eleveøvelser: Faldemaskinen, skråplanet, pendulet, Torricellis teorem, vægtfylde, vandværdi, varmeyfylde, udvidelseskoefficienten, vægtfylde af luft, smeltepunkt, smeltevarme og varmeforbrug ved opløsning.

I kemi er efter Rasmussens kemi for gymnasiet I hæfte læst hovedpunkterne af den uorganiske kemi.

Naturkundskab. Den nysproglige afdeling (*Poul Obel*). Astronomi er læst efter et trykt grundrids. Efter Heegård og Vahls naturkundskab for det sproglige gymnasium er gennemgået i geologi de kræfter, der former jordens overflade, samt læren om klimabælterne og deres planteliv.

Den matematisk-naturvidenskabelige



afdeling har efter Madsen og Bøving-Petersens geologi læst om de kræfter, der former jordens overflade. Efter Vahls naturkundskab for det mat.-naturv. gymnasium er læst om jordens udviklingshistorie, atmosfæren, havet, klimater og plantebælter, hvor særlig anvendelsen af grafiske fremstillinger, meteorologiske kort og talangivelser er indøvet.

## II. gymnasieklasse.

Klasselærer: *Pihl-Hansen*

Dansk (*Holger Frederiksen*). Literaturhistorien er i år gennemgået med Rønnings bog som grundlag indtil år 1800; desuden er påbegyndt gennemgangen af romantikkens gennembrud i Danmark og Oehlenschlägers fremtræden i litteraturen; der er læst udførlige literaturprøver fra de forskellige perioder med Agerskov og Rørdams håndbog som grundlag; særlig indgående er folkeviserne behandlet.

I oldnordisk er læst af dr. phil. Bertelsen: Oldnordisk læsebog s. 1—27 og 38—42. Den oldnordiske grammatik er læst og repeteret efter samme bog. I så stor udstrækning, som det har kunnet lade sig gøre, er vi kommet ind på sproghistorien; hær er særlig lydlæren udførligt behandlet.

Undervisningen i svensk, som var påbegyndt i forrige skoleår, er ført til ende.

Stilemnerne har dels knyttet sig til det gennemgæede literaturstof, dels har de været gamle eksamensopgaver.

Tysk (*Erik Jakobsen*). Den nysproglige afdeling: Statarisk er læst nogle digte af Schiller,

sammes Maria Stuart; P. Heyse: Der Weinhüter (omtrent halvdelen); Meyer-Förster: Alt Heidelberg. (Ialt 287 sider). Kursorisk er læst: Chamisso: Peter Schlemihl; Heyse: Der Weinhüter (sidste halvdel); Rosegger: Das Holzknechthaus; M. v. Ebner-Eschenbach: Der Muff, Die Spitzin; Wildenbruch: Das Orakel; H. Villinger: Der Töpfer von Kandern. (Ialt 244 sider).

Eleverne har haft en kursorisk lektie for hver uge og har måttet genfortælle indholdet.

Taleøvelser er drevet dels efter Kaper og Rodhe: Tyske taleøvelser, dels efter Stinde: Tante Juliane.

Der er skrevet stile hveranden uge efter Gudme og Ipsen: Tyske stiløvelser I.

Den matematisk-naturvidenskabelige afdeling har læst statarisk: Schiller: Maria Stuart og nogle digte; kursorisk: Meyer-Förster: Alt Heidelberg.

Engelsk. Den nysproglige afdeling. (*Max Olsen*). Statarisk er læst (prosa): Jespersen: The England and America Reader; Part II Greater Britain; Part III America. — 4 fortællinger af Wells: Twelve Stories and a Dream; Dickens: Horatio Sparkins; Pinero: His House in Order. Poesi: et fyldigt udvalg digte af Byron, Shelley og Keats. Hver enkelt digters liv, digtning og literære stilling er omhyggeligt behandlet. Kursorisk er læst: Harraden: Ships that Pass in the Night. Eleverne har fået en

halv snes sider eller mere for om ugen at genfortælle på engelsk (i begyndelsen af året på dansk). Samme bog er af og til benyttet til ekstemporallæsning. — Ialt er læst c. 450 sider.

Der er drevet taleøvelser både i tilslutning til det statarisk og til det kursorisk læste.

Der er skrevet en stil om ugen efter A. Hansens stiløvelser. Et par gange i årets løb har eleverne skrevet en stil på skolen uden hjælpemidler, og i slutningen af skoleåret har der været skrevet et par fri opgaver.

Efter at have læst afsnittet om Amerika i Jespersens bog holdt en af eleverne et lille foredrag på engelsk om Amerika.

Fransk (*Peter Langballe*). Statarisk er læst: Stigård og Jespersens begynderbog s. 85—121, Bødtker og Høsts læsebog for gymnasiet s. 43—102.

Kursorisk er læst: Bødtker og Høsts læsebog s. 1—16 og af sammes begynderbog Maupas-sant: Les prisonniers.

Formlæren er læst og repeteret efter Oluf Nielsens grammatik.

Latin. Den nysproglige afdeling (*Peter Langballe*). Cæsar: de bello Gallico IV fra kapitel 20 og hele V; Cicero: Oratio pro Sex. Roscio kap. 6—29; Cicero: Oratio in L. Catilinam III.

Formlæren og det meste af syntaksen er gennemgået efter Linderstrøm-Langs lærebog for gymnasiet.

Historie (*Carl Christiansen*). Efter P. Munchs

lærebog I—II er læst og repeteret verdenshistorien fra Muhammed til de franske religionskrige. J. Ottosens lærebog i Nordens historie er læst og repeteret forfra indtil Struensee.

Som speciale er valgt: Enevældens indførelse i Danmark (c. 1648—c. 1675). Under gennemgangen af dette tidsrum har vi først som indledning behandlet landets tilstand 1648, kongemagtens stilling, de enkelte stænders kår og landets styrelsesformer, dernæst rigets indre og ydre forhold til Sehesteds og Ulfeldts fald 1651, de indre og ydre forhold 1651—57 og krigen 1657—60. Under hele fremstillingen er der især lagt vægt på at give en skildring af de ledende personligheder.

Oldtidskundskab som I gymnasieklasse.

Kirkehistorie (*A. E. Lenbroch*). Under samtale- og foredragsform er der gennemgået afsnit af middelalderens kirkehistorie; udførligst er munkevæsenets historie blevet behandlet med særlig fremhævelse af Frans af Assisis betydning.

Af Danmarks kirkehistorie er Søren Kierkegård gennemgået, og en del karakteristiske uddrag af hans skrifter er oplæst for klassen.

Matematik (*Pihl-Hansen*). Den matematisk-naturvidenskabelige afdeling har gennemgået de 3 sidste kapitler af dr. N. Nielsens lærebog i trigonometri, hvorefter vi i 1 ugentlig time har repeteret hele trigonometrien i store afsnit. Endvidere er læst de 3 sidste kapitler af dr. Nielsens lærebog i aritmetik og algebra; lighedannedhed og konstruktionsteorien efter dr. Kroghs lærebog i geo-

metri, de 3 første kapitler af sammes lærebog i analytisk plangeometri, hele stereometrien efter dr. Juels lærebog samt hovedpunkterne af differentialregningen efter optegnelser.

Differentialregningen har vi indskudt efter at have gennemgået elementerne i analytisk plangeometri for senere at bruge den ved tangentbestemmelser. Der er regnet c. 8 opgaver ugentlig, blandt disse en stor del beregningsopgaver.

Den nysproglige afdeling har i årets løb gennemgået de 2 sidste kapitler af dr. N. Nielsens algebra samt sammes geometri til § 15. Der er lagt megen vægt på teoriens anvendelse på simple praktiske opgaver, og klassen har haft c. 4 hjemmeopgaver for om ugen.

Fysik. Den matematisk-naturvidensk. afdeling (*Pihl-Hansen*). Efter Barmwaters lærebøger har vi gennemgået: den mekaniske fysik fra afsnittet om ligevægt, hele optikken og første del af astronomien. Overalt, hvor forholdene har tilladt det, har eleverne selv anstillet forsøg, og i astronomi har vi i udstrakt grad anvendt almanakøvelser, ligesom eleverne har udført længdemåling med kikkert og forskellige korttegninger.

Kemi. Den matematisk-naturvidensk. afdeling (*Poul Frederiksen*). Klassen har læst og repeteret Julius Petersens kemi for gymnasiet fra siliciumgruppen til sølvgruppen.

Undervisningen har været støttet på forsøg i så stor udstrækning som muligt.

Naturkundskab (*Poul Obel*). Klassen har læst det samme som I. gymnasieklasse.

## VI. stud. klasse

Klasselærer: *Halfdan Kejser*

Dansk (*Peter Langballe* og *Halfdan Kejser*). Efter Rønnings litteraturhistorie er det 19. århundrede gennemgået, og hele litteraturhistorien er repeteret. Holberg og Oehlenschläger er behandlet mere indgående end det øvrige stof. Af litteraturprøver er der — foruden mangfoldige mindre stykker — læst og opgives: Holberg: 1. sang af P. Pørs, Erasmus Montanus, Ulysses v. Ithacia. Wessel: Kærlighed uden strømper. Oehlenschläger: St. Hans aftenspil, Aladdin, Axel og Valborg, Væringerne i Miklagård. P. M. Møller: En dansk students eventyr, Lægdsgården i Ølsebymagle. J. L. Heiberg: En sjæl efter døden. Hertz: Svend Dyrings hus. Blicher: Hosekræmmeren. Paludan-Müller: Adonis. Drachmann: Der var engang —. Af Wimmers oldnordiske læsebog er læst s. 26—36, 53—107 (uden versene) og 114—121; det til eksamen opgivne pensum er repeteret, nemlig s. 1—13, 41—44, 53—60, 74—107. Det vigtigste af Wimmers formlære. Hovedtrækkene af sproghistorien er gennemgået mundtligt. — Der er skrevet en stil hver tredje uge, de bundne i tilslutning til undervisningen i historie og litteraturhistorie, de frie gamle eksamensstile eller lignende opgaver

Engelsk (*Erik Jacobsen*). Statarisk er læst Hansen og Magnussens engelske læsehæfter III—IV. Disse er sammen med Hæfterne I og II repeteret og opgives til eksamen. Kursorisk er læst c. 80 sider af Wells: *The Invisible Man*. Sproglæren er lært med

benyttelse af Jespersens kortfattede engelske sproglære.

Fransk (*Peter Langballe*). Statarisk er læst: Sandeau & Augier: Le gendre de M. Poirier (fra 1ste akts slutning), stykker i Michelsens historiske læsestykker II, Stigård: Contes et esquisses modernes II.

Kursorisk er læst: en del af Michelsens historiske læsestykker II og en del af Sarceys: Le siège de Paris.

Stiløvelse har været drevet i 1 time ugentlig efter Jungs franske stiløvelser. Den sproglig-historiske afdeling har skrevet c. 30 stile, hvoraf omtrent halvdelen eksamensstile.

Grammatikken er gennemgået efter Oluf Niensens bog med en del tilføjelser for syntaksens vedkommende.

Latin (*Halfdan Kejser*). Cicero: Pro Dejotaro; De divinatione I 18—20, 23—38, 45—47; II 11—41, 49—53. Sallust: Catilina. Terents: Phormio. Horats: Breve I. Vergil: Æneiden I. Af Madvigs Carmina selecta (numrene efter 5. udg.): Properts 6, 7, 11, 12; Ovid 9; Martial 1—20. — Kursorisk er læst Cicero: Pro lege Manilia, Livius XXIII i udtog samt stykker af Henrichsens opgaver. — Rafns litteraturhistorie. Thomsens antikviteter (med enkelte forbigåelser) er repeteret. Der er skrevet en version om ugen efter Henrichsens samling, siden fastelavn af og til på skolen. — Det til eksamen opgivne pensum er repeteret, nemlig: Cicero: In Catilinam I—III; De divinatione II 11—32. Sallust: Catilina 17—61. Livius XXII 1—12. Terents: Phormio, 5. akt. Horats: Oder I 1—11, 13—15,

18—24, 26, 27, 29—34, 36, 38; II 1, 3, 4, 6—16, 18, 20; III 8, 9, 13, 26, 28, 30; IV 13; Breve I 1—7, 14. Vergil: Æneiden I 1—417. Af *Carmina selecta*: Catul 1—9, 11, 12; Tibul 1, 2; Ovid 2, 3, 7, 9; Martial 1—20.

Græsk (*Ernst Kaper og Dalhoff*). Iliaden VI og IX. Odysseen I 1—305, V 1—147. Herodot V 1—41, 97—107, 124—126; VI 1—21, 26—32, 42—77. Platon: Apologien; Symposion 172—177, 188 E—191 A, 193 E—216, 220—221, 223 B til slutningen. Xenofon: Oikonomikos VII—X. — Formlære efter Berg og Hude, syntaks efter Hude, litteraturhistorie og mytologi efter Secher. — Det til eksamen opgivne pensum er repeteret, nemlig: Iliaden I, VI og IX. Odysseen V 1—147. Herodot, det læste af V samt af VI til kap. 60. Det læste pensum af Platon og Xenofon.

Historie (*Carl Christiansen*). Vi har læst og repeteret den nyere og nyeste tids historie efter Johan Ottosen og Ludvig Schmidt: Lærebog i historie II, for den nyeste tids vedkommende med enkelte tilføjelser; Nordens historie fra 1660 til vore dage efter Johan Ottosen: Lærebog i Nordens historie og samfundslæren efter P. Munch: Lærebog i samfundskundskab. — Til eksamen opgives: Grækenlands historie indtil den peloponnesiske krig efter A. Ræder: Lærebog i oldtidens historie; den katolske kirke i middelalderen efter J. Ottosen og L. Schmidt: Lærebog i historie I; den nyeste tids historie efter J. Ottosen og L. Schmidt: Lærebog i historie II; Nordens historie efter 1660 efter J. Ottosen: Lære-



bog i Nordens historie; samfundslæren efter P. Munch: Lærebog i samfundskundskab s. 1—51 og 115—155.

Kirkehistorie sammen med II. gymnasieklasse.

Matematik (*Pihl-Hansen*). Klassen har i årets løb gennemgået den analytiske plangeometri med anvendelse af N. Nielsens lærebog samt i store afsnit repeteret, hvad der blev læst i fjor, hvorved der er lagt megen vægt på at lade eleverne give en sammenhængende fremstilling af stoffet. C. 8 hjemmeopgaver og 1 projektionstegning om ugen; siden fastelavn er der af og til regnet opgaver på skolen i 3—4 sammenhængende timer. — Til eksamen opgives: Julius Petersens algebra I, II, III og trigonometri; C. Juels stereometri og N. Nielsens analytiske geometri.

Naturlære. Den matematiske afdeling (*Pihl-Hansen*). Klassen har i årets løb gennemgået den mekaniske fysik og elektricitetslæren efter Barmwaters lærebog samt i store afsnit repeteret, hvad der blev læst i fjor. Der er anstillet en del forsøg. — Til eksamen opgives: Barmwaters lærebog i fysik og Ellingers lærebog i optik.

Naturlære. Den sproglige afdeling (*Poul Frederiksen*). Efter Ellingers lærebog er læst og repeteret afsnittene indtil varmelæren med enkelte forbigåelser. Hele hogen er repeteret.

Astronomi (*Poul Obel*). Petersen og Forchhammers astronomi er gennemgået, for den sproglige afdelings vedkommende med nogle udeladelser.

---

## Tegning

*Ellen Branner og Emilie Pedersen*

Der er op gennem klasserne tegnet efter brugs- genstande, blomster, udstoppede fugle og andre natur- historiske genstande som hjortetakker, konkylier og lign. I begyndelsen tegner børnene efter det øje- blikkelige indtryk uden måltagning, senere øves ele- verne i at tegne efter forholdsmål. Tegningerne bliver i reglen lagt over med vandfarve. Tegneundervisnin- gen strækker sig fra 3. underklasse til 4. mellemklasse.

## Gymnastik og idræt

*Dora Hindsberg* (1.—4. underklasse og pigerne)

*Regner Lefolii* (5. underklasse)

*Holger Frederiksen* (II m)

*Holger Nielsen* (I m—VI stud. klasse, II m undtagen)

Alle skolens klasser har gymnastik. I 1. til 4. underklasse er undervisningen fælles for piger og drenge, i de øvrige klasser undervises de hver for sig.

I 1. underklasse består gymnastikken væsentlig af leg, fritstående øvelser og nogle enkelte øvelser i bom; i 2. underklasse begyndes så småt på de letteste former for redskabsøvelser, der fortsættes i 3. og 4. I alle disse klasser går legen dog stadig ind som led i undervisningen.

For pigernes vedkommende er der undervist efter »dansk kvindegymnastik«s regler. Adskillige af gym- nastiktimerne er — når vejret har tilladt det — be- nyttet til øvelser i det fri, f. eks. til lege, boldspil (langbold og kurvbald) og i vintertiden til skøjteløb.

For drengenes vedkommende har undervisningen og øvelserne spændt over et stort felt, men såvel under den egentlige gymnastik som ved de frie idrætsøvelser er der våget over, at undervisningen stadig er gået for sig således, at der for hver enkelt elev er sket en rolig, gradvis overgang fra de simple til de vanskeligere former.

I forårs- og efterårstiden er størstedelen af gymnastiktimerne henlagt til skolens idrætspladser, hvor der — i tilslutning til den egentlige gymnastik — er øvet boldspil (håndbold og fodbold) og frie idrætsøvelser (højde-, længde- og stangspring, diskos- og spydkastning samt løb).

I vinter har den største af idrætspladserne været sat under vand og skøjteløbningen har været dyrket i stor udstrækning i gymnastiktimerne.

---

Det har været skolen en opgave at lægge sin gymnastikundervisning til rette på en sådan måde, at eleverne er gået med særlig lyst til disse timer, således at denne undervisning i virkeligheden bragte eleverne en åndelig rekreation i det daglige skolearbejde, samtidig med at ethvert hensyn toges til den rationelle gymnastiktides krav og dermed til disciplinens sunde, legemlige udvikling.

---

Til skolen er knyttet en idrætsklub (Ordrup højere almenskoles idrætsklub), hvori nuværende og tidligere elever kan optages som medlemmer, ligesom andre,

der står skolen nær, efter nærmere bestemte regler kan blive medlemmer og deltage i de øvelser og konkurrencer, klubben afholder.

I vinter har således medlemmerne haft adgang til isbanen hver dag til kl. 6 eftermiddag, fra hvilket tidspunkt isbanen var offentlig, og nu i foråret er der daglig for drengene og de mandlige medlemmer hver eftermiddag boldspil eller idrætsøvelser på den store idrætsplads under ledelse af en lærer.

For pigerne og de kvindelige medlemmer er der tennis hver morgen kl. 7<sup>1</sup>/<sub>2</sub>—9, og fire eftermiddage om ugen på den lille idrætsplads boldspil (langbold og kurvbold) under ledelse af fru Hindsberg.

Klubben har haft 2 håndboldkampe med Helsingør højere almenskoles disciple, og vi var så heldige at vinde dem begge. Endvidere har vi haft en meget fornøjelig konkurrence i kunstskejteløb, hvor en del af pigerne og drengene viste, at de havde opnået en ganske præsentabel færdighed, og ved hvilken lejlighed de flinkeste fik tildelt nogle små opmuntringspræmier.

---

Skolen og idrætsklubben retter en tak til hr. fabrikant B. Løw, der elskværdigst har tilladt os at benytte hans tennisbane, hvorved det er blevet muligt at optage tennisspillet blandt idrætsøvelserne for pigerne.

### Sang

*Anders Brems*

Sangundervisningen har omfattet 2., 3., 4. og 5. underklasse, I, II og III mellemklasse samt I og II gym. og VI stud. klasse.

Der er lagt særlig vægt på at få elevernes stemmer — små som store — egaliserede og lagt i et frit og naturligt leje; i den hensigt er benyttet gode og sunde øvelser efter de bedste tonedannelses-systemer.

2. underklasse har lært en del forskellige små salmer og sange efter Mikkelsens småbørnenes sangbog 1. hæfte og Bæk og Laurssens sangbog.

3., 4. og 5. underklasse: øvelser efter talsystemet; salmer og sange efter — henholdsvis — Mikkelsens småbørnenes sangbog 2. og 3. hæfte, Bæk og Laurssens og Mikkelsens 2-stemmige sangbog.

I, II og III mellemklasse: skalaer og træffeøvelser efter noder. Vokaløvelser som tonedannelse; en-, to- og trestemmige salmer og sange er lært efter Mikkelsens 2-stemmige sange og »den danske skoles sangbog«.

I og II gym. og VI stud. klasse: træffeøvelser og tonedannelsesøvelser, samt tre- og firstemmige sange og salmer efter Mikkelsens og Nic. Hanssens 50 flerst. sange. Forsøg er gjort med et par kvartetter for mandsstemmer.

Ved sammensangen er bl. a. indøvet:

Axel Gade: En have

Rung: I engen

Rosenfeld: Spillemændene

} 2-stemmige

Folkemelodi: Påseklokken — 3-stemg. (blandet kor).

I. P. E. Hartmann: Julesang

af »Nøddebo præstegård«

Emil Hartmann: Vort land

Gl. minnesang: Når somrens sang er sunget.

## Saga

*Holger Frederiksen og Ernst Kaper*

I III og II m. er Sverres saga dels fortalt, dels læst. I I m. er Iliaden og Odysseen og de vigtigste sagn, der knytter sig dertil, fortalt og genfortalt. Læreren har desuden fortalt om Schliemanns udgravninger og om sin rejse i Grækenland.

## Kunsthistorie

*Peter Langballe*

I een ugentlig time er for VI kl., II og I g. og realkl. hovedtrækkene af middelalderens og renaissanceens kunsthistorie blevet gennemgået. Læreren har særlig behandlet billedkunsten, men dog medtaget hovedpunkterne af arkitekturen. Et stort billedmateriale er anvendt.

---

## Skolens discipelbibliothek

*Peter Langballe*

tæller c. 2000 bind og hæfter.

Det har været tilgængeligt for de større elever (fra III m. opefter). Der har fundet omtrent 400 udlån sted, særlig af populærvidenskabelige afhandlinger og rejsebeskrivelser.

---

## Timeplan

1908—1909	VI spr. kl.	VI mat kl.	II gymn. spr.	II gymn. mat.	I gymn. spr.	I gymn. mat	realklassen	IV mellemskkl.	III mellemskkl	II mellemskkl.	I mellemskkl.	5. underkl	4. underkl.	3. underkl.	2. underkl.	1. underkl.
	Dansk og svensk	2	2	4	4	4	4	4	4	4	4	5	5	6	6	6
Litteratur- og kunsthistorie	1	1	1	1	1	1	1									
Oldtidskundskab			1	1	1	1										
Saga								1	1	1						
Oldnordisk	2	2														
Tysk			4	2	5		3	3	3	3	6					
Engelsk	2	2	5	4	4	2	4	4	4	5						
Fransk	4	4	4	4	4	4	3	3								
Latin	7		4		4			4								
Græsk	5															
Bibelkundskab	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	2	2	2	
Historie	3	3	3	3	3	3	2	2	2	2	2	2	2	2	2	
Geografi							2	2	2	2	2	2	2	2	2	
Naturkundskab og sundhedsl.			2	3	2	3	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Naturlære	3	5		6		6	2	2	2	2	2					
Matematik		8	2	6	2	6	4	4	4	3						
Regning							2	2	2	2	4	5	4	4	5	6
Tegning								1	1	2	2	2	2	2		
Skrivning								1	1	1	2	3	4	4	6	6
Gymnastik	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	3	3	3	3
Sang	1	1	1	1	1	1			1	2	2	2	2	2	1	
Kvindeligt hånd- arbejde									2	2	2	3	3	3	3	2
	35	33	36	36	36	36	34	36	34	36	36	29	29	29	25	24

I IV mellemskoleklasse har de elever, som ikke har læst latin, haft fransk. For at skaffe plads til håndarbejdet (som ikke er medregnet i timetallet), har pigerne fra III mellemskolekl.—5. underkl. kun haft 3 timer gymnastik, og pigerne i II og I mellemskolekl. samt i 4.—1. underklasse haft en skrivetime og i 5. og 3. underklasse haft en regnetime færre end drengene.

## Eleverne

---

Skolen tæller i maj 1909: 366 elever (maj 1908: 372), hvoraf 120 piger (i fjor 120).

Eleverne er fordelt i 22 klasser, nemlig 5 underklasser, 4 mellemskoleklasser, realklassen, 2 gymnasieklasser og VI stud. klasse. 2. og 4. underklasse samt I, II, III og IV mellemskoleklasse er delt i to afdelinger. I og II gymnasieklasse samt VI stud. klasse er delt i en sproglig og en mat.-naturv. afdeling.

---



## Lærerkræfterne

---

**Skolens bestyrer: dr. phil. Ernst Kaper.**

**Inspektør Jens Bondesen:** Bibelhistorie med II. m., I. m. ø., 5., 4., 3. og 2.; historie med 5., 4. og 3.; skrivning med II. m. ø. og 2. ø.; fører tilsyn med underskolen.

**Frk. Ellen Branner:** Håndarbejde med III. m., II. m. og I. m.; Tegning med IV. m. v., III. m. v., II. m., I. m. v., 5., 4. v. og 3. ø.; naturhistorie med II. m. ø., I. m. v. og 4. ø.

**Sanglærer Anders Brøms:** Sang gennem hele skolen fra 2. underklasse.

**Assistent i rigsarkivet, cand. mag. Carl Christiansen:** Historie med VI., II. g. og realklassen.

**Gymnasielærer Holger Frederiksen:** Dansk med II. g., IV. m. ø. og III. m. ø.; tysk med III. m. ø., II. m. ø. og I. m. ø.; saga med III. m. og II. m.; gymnastik med II. m.

**Gymnasielærer Poul Frederiksen:** Fysik med VI. spr., realkl., IV. m., III. m. ø. og I. m. ø.; kemi med II. g. mat.; matematik med IV. m. ø., III. m. ø. og II. m. ø.

**Frk. Sigrid Friis:** Håndarbejde med 3., 2. og 1.

**Cand. mag. Pihl-Hansen:** Matematik med VI., II. g. spr., II. g. mat., I. g. mat. og II. m. v.; fysik med VI. mat. og II. g. mat.

**Gymnastiklærerinde fru Dora Hindsberg:** Gymnastik med skolens piger samt 4., 3., 2. og 1.

**Cand. mag. Erik Jacobsen:** Tysk med II. g. spr., II. g. mat., realklassen, IV. m., II. m. v. og I. m. v.; engelsk med VI. og IV. m. v.

**Cand. mag. Halfdan Kejser:** Latin med VI., I. g. og IV. m.; oldnordisk med VI.

**Frk. Ingrid Kunst:** Dansk med 5., 4. v. og 2. v.; regning med I. m. v., 5. og 1.

**Skolebestyrer Ernst Kaper:** Tysk med I. g. spr. og III. m. v.; oldtidskundskab med II. g. og I. g.; saga med I. m.; græsk med VI. Ved græskundervisningen har stud. mag. V. Dalhoff medvirket.

**Cand. phil. fru Erna Kaper:** Håndarbejde med 5. og 4.

**Gymnasielærerinde frk. Anna Konicke:** Engelsk med realklassen, IV. m. ø., III. m. ø. og II. m. ø.; dansk med II. m. v., I. m. v. og 3.

**Frk. Helga Konicke:** Dansk med II. m. ø., I. m. ø., 4. ø. og 2. ø.; skrivning med 3. og 2. v.

**Inspektør Peter Langballe:** Dansk med VI.; latin med II. g.; fransk med VI., II. g., I. g., realklassen og IV. m.; historie med I. g. og IV. m. v.

**Inspektør Regner Lefolii:** Naturhistorie med realklassen, IV. m., III. m. ø., II. m. v. og I. m. ø.; geografi med realklassen, IV. m., III. m. v., II. m. ø., I. m. ø. og 5.; gymnastik med 5.; fører tilsyn med mellem-skolen og gymnasiet på legepladsen.

**Cand. theol. A. E. Lenbroch:** Kirkehistorie med VI., II. g., I. g., realklassen, IV. m., III. m. og I. m. v.; historie med IV. m. ø., III. m., II. m. og I. m.

**Cand. theol. Knud Meyling:** Geografi med III. m. ø., II. m. v., 4. og 3.; fysik med III. m. v., II. m. v. og I. m. v.; regning med I. m. ø. og 4. ø.; skrivning med II. m. v., I. m. v. og 4. v.

**Inspektør, løjtnant Holger Nielsen:** Gymnastik med VI., II. g., I. g., realklassen, IV. m., III. m. og I. m.; skrivning med IV. m., III. m., I. m. ø. og 5.; regning med 4. v.; har inspektion i hele skolen og ledelsen af skolens idræt.

**Stud. mag. Max Olsen:** Engelsk med II. g. spr., I. g. spr., I. g. mat. og II. m. v.; dansk med III. m. v.

**Cand. mag. Poul Obel:** Fysik med I. g. mat. og II. m. ø.; kemi med I. g. mat.; astronomi med VI., naturkundskab med II. g., I. g. og III. m. v.; geografi med I. m. v.

**Folkeskolelærerinde, frk. Emilie Pedersen:** Tegning med IV. m. ø., III. m. ø., I. m. ø., 4. ø. og 3. v.; naturkundskab med 5., 4. v., 3., 2. og 1.; regning med 3. og 2. ø.

**Cand. mag. Erik Rindom:** Dansk med I. g., realklassen og IV. m. v.; engelsk med III. m. v.

**Fru Eva Stender:** Dansk og skrivning med 1.

**Inspektrice frk. Kirstine Sørensen:** Matematik med I. g. spr., realklassen, IV. m. v. og III. m. v.; fører tilsyn med skolens piger.

**Mat. stud., frk. Else Ulrik:** Regning med 2. v. og skrivning med 4. ø.

---

Som **klasselærere** har følgende haft det særlige tilsyn med de enkelte klasser:

- |              |     |                               |
|--------------|-----|-------------------------------|
| 1.           | kl. | fru <i>Eva Stender</i>        |
| 2. ø.        | ›   | hr. <i>Jens Bondesen</i>      |
| 2. v.        | ›   | frk. <i>Else Ulrik</i>        |
| 3.           | ›   | frk. <i>Anna Kønicke</i>      |
| 4. ø. og v.  | ›   | hr. <i>Knud Meyling</i>       |
| 5.           | ›   | frk. <i>Ingrid Kunst</i>      |
| I. m. v.     | ›   | hr. <i>A. E. Lenbroch</i>     |
| I. m. ø.     | ›   | hr. <i>Regner Lefolii</i>     |
| II. m. v.    | ›   | hr. <i>Erik Jacobsen</i>      |
| II. m. ø.    | ›   | frk. <i>Helga Kønicke</i>     |
| III. m. v.   | ›   | hr. <i>Holger Nielsen</i>     |
| III. m. ø.   | ›   | hr. <i>Holger Frederiksen</i> |
| IV. m. v.    | ›   | hr. <i>Peter Langballe</i>    |
| IV. m. ø.    | ›   | hr. <i>Poul Frederiksen</i>   |
| Realklassen  |     | frk. <i>Kirstine Sørensen</i> |
| I. gymn. kl. | —   | —                             |
| II. gymn.    | ›   | hr. <i>Pihl-Hansen</i>        |
| VI. stud.    | ›   | hr. <i>Halfdan Kejser</i>     |
-

## Eksaminer

---

I sommeren 1908 indstillede sig til afgangseksamen for studerende 14 elever: *Grace Andersen, Ejler Bang, Ejnar Dam, Alma Dahlquist, Ingeborg Fausbøll, Richard Henriksen, Eskil Møller, Gunnar Foss, Harald Hansborg, Poul Iversen, Therese Koefoed, Harald Lehmann, Villy Platau* og *Per Ulrik*; de 7 første i sproglig-historisk retning, de 7 sidste i mat.-naturv. retning. De bestod alle; 10 med første, 2 med anden og 2 med tredje karakter; *Ingeborg Fausbøll* med udmærkelse.

Til realeksamen indstillede sig 10 elever: *Thorleif Braun, Ellen Busse, Jørgen Christiansen, Ejgil Foss, Selma Holst, Poul Benedikt Illum, Gunnar Lewinsky, Albert Nielsen, Ove Holger Nielsen* og *Doris Rosenbom*. De bestod alle.

Til mellemskoleeksamen indstillede sig 25 elever: *Christian Andersen, Inger Bang, Johanne Bang, Victor Boeck, Aage Breinholm, Ella Bruun, Gudrun Bruun, Ellen Eltons, Asta Faurboe, Svend Felding, Knud Fridrichsen, Knud Hansen, Osmund Hansen, Sigrid Hindberg, Olaf Holst, Tage Illum, Karen Iversen, Knud Jensen, Louise Ottesen, Edith Platou, Aage Schøning,*

*Kai Schmith, Aksel Studsgarth, Poul Toft og Søren Winkel.* De bestod alle.

I år indstiller sig til afgangseksamen for studerende 4 elever, 1 af den sproglig-historiske og 3 af den mat.-naturv. retning; til realeksamen indstiller sig 11 elever og til mellemskoleeksamen 36 elever.

---

## Almindelige bestemmelser og ordensregler

---

Ethvert barn, der optages som discipel, medbringer ved indmeldelsen vaccinationsattest samt døbe- eller fødselsattest.

Skolen betragter det som givet, at den, når der i en familie, som har skolesøgende børn, udbryder en smitsom sygdom, straks får meddelelse derom.

Er sygdommen skarlagensfeber, difteritis eller en anden farlig sygdom, er det nødvendigt, at alle disciple fra hjem, hvor der er en sådan sygdom, ikke søger skolen, før al fare for smitte er forbi.

Derimod vil det under en af de sædvanlige godartede mæslinge- eller kighosteepidemier eller andre mindre farlige sygdomme i reglen ikke være nødvendigt at formene eleverne fra hjem, hvor disse sygdomme findes, adgang til skolen.

Hvor ikke sygdom eller anden påtrængende grund gør det nødvendigt at forsømme undervisningen, kan skolen som regel ikke give tilladelse til, at nogen discipel udebliver; dette gælder også overfor forlængelse af ferierne.

**Forældrene anmodes indstændigt om — for den gode ordens skyld — at gøre skolen den store tjeneste ikke uden særdeles tvingende grunde (lægebesøg eller lignende) at bede deres børn fritaget for en enkelt undervisningstime; — dette gælder selvfølgelig også sang- og gymnastiktimer.**

Når elever efter at have forsømt en enkelt eller flere dage kommer i skole igen, må de medbringe en skriftlig meddelelse fra deres forældre om årsagen til deres fraværelse

Det tillades ikke eleverne at bruge frikvartererne til læsning eller andet skolearbejde.

Bøger, overtøj, sko o. s. v. må være tydeligt mærket, og overtøjet må være forsynet med solide stropper.

Da eleverne ikke må have deres skolemad i klassen, må madkassen være forsynet med en rem eller snor, så at den kan anbringes på knagerækken i skolegangen, hvis eleven ikke har tornyster eller pose. Hver elev skal foruden gymnastiksko have et par skiftesko. — Pigerne skal have en særlig gymnastikdragt, hvorom besked gives på skolen. — Af hygiejniske hensyn anbefales det, at hver elev medbringer sit lille bæger.

---

### **Bedømmelser af elevernes arbejde og standpunkt**

Gennem hele underskolen og mellemskolen får hvert barn normalt hver fjortende dag en bedømmelse indført i sin meddelelsesbog. Denne bedømmelse tilveje-



bringes derved, at hver lærer for sit fag skriftligt meddeler klasselæreren sin opfattelse, og denne sammenarbejder derpå vidnesbyrdene og indfører dem i barnets meddelelsesbog. I bestyrerens nærværelse oplæses de i klassen af klasselæreren, hvorpå barnet får bogen med hjem til forældrene, som forsyner bedømmelsen med underskrift. Næste dag skal barnet bringe bogen tilbage til klasselæreren.

Realklassen og gymnasieklasserne får kun en sådan bedømmelse hver måned.

Kun i undtagelsestilfælde, hvor en elev trænger til en hyppigere kontrol, indføres der med kortere mellemrum vidnesbyrd i hans meddelelsesbog.

Kort før jul og før sommerferien gives der hver elev et mere omfattende vidnesbyrd. Det sidste af disse er i alle normale tilfælde det afgørende for elevens opflytning til den følgende klasse.

Afgangsklasserne: IV mellemklasse, realklassen og III gymnasieklasse får desuden hvert kvartår en kvartalsbedømmelse indenfor talskalaen 8, 6, 4, 2, 0, som er fastsat af ministeriet. 8 må kun anvendes i rene undtagelsestilfælde. Den bedømmelse, skolen således giver eleven i årets løb, vejer, sammenlagt, med til den endelige bedømmelse, halvt med talbedømmelsen ved de afsluttende prøver.

Også i I og II gymnasieklasse gives der eleverne en sådan kvartalsbedømmelse. Dog er her hele talskalaen fra 8 til 0 frigivet til brug. Disse tal lægges ikke sammen, men vil naturligvis, særlig da de sidste, have deres betydning ved overvejslen om en elevs opflytning.

I III mellemklasse gives der eleverne hvert halvår

en talbedømmelse. Denne meddeles ikke eleverne, men forældrene kan ved henvendelse til skolens bestyrer erfare dette konciserende udtryk for elevens standpunkt i de enkelte fag.

Det er af megen betydning, at forældre og værger henvender sig på skolen for mundtlig at høre om skolens opfattelse af deres børns arbejde og standpunkt og selv fremføre, hvad der ligger dem paa hjerte. Både skolens bestyrer og klasselæreren er, sammen eller hver for sig, meget villige til sådanne samtaler, ligesom overhovedet forældre, værger og pårørende er skolen såre velkomne, når de ønsker at deltage i skolens morgensang og højtideligheder, være tilhørere ved dens foredrag eller overvære undervisningen. Undervisningen forstyrres ikke derved; tværtimod glæder børn og lærere sig ved forældrenes interesse.

---

### Skoletiden

Eleverne skal hver skoledag være på skolens legeplads 5 minutter før 9. Efter morgensangen i den lille sal begynder den første undervisningstime, der varer til kl. 10.

2den time varer fra 10<sup>5</sup> — 10<sup>50</sup>

3die time fra 11<sup>20</sup> — 12<sup>5</sup>

4de time fra 12<sup>15</sup> — 1

5te time fra 1<sup>10</sup> — 1<sup>55</sup>

6te time fra 2<sup>5</sup> — 2<sup>50</sup>

Ved denne ordning er der opnået en spisefritid af  $\frac{1}{2}$  time, og desuden, at alle timerne er af en passende længde (45 min.). I de mindre klasser gøres der dog hyppigt i midten et ophold på et par minutter, mens børnene gør lidt legemsøvelser og klassen luftes ud.

Om sommeren lægges en del af idrætstimerne op fra sidste time til mellem 8 og 9 om morgenen.

---

## Skolesøgende pensionærer

Samtidig med skolens overtagelse ophævedes kostskolen. Dog bor der en del skolesøgende elever i pension, dels hos inspektørerne Lefolii og Bondesen, dels hos familier, der er knyttet til skolen. Skolens bestyrer er villig til at give forældre, der kunde ønske at lade deres børn bo i omegnen og søge til skolen, nærmere meddelelse.

## Dans

Inspektør, løjtnant Holger Nielsen giver privat undervisning i dans.

## Sløjd og musik

Frk. Ammitzbøll driver sløjdscole i to lokaler på skolen. Elever, der er fritagne for gymnastik, kan træffe arrangement med sløjdscole om at benytte gymnastiktimerne til sløjd.

Glass' musikkonservatoriums Charlottenlund afdeling ved fru Gram har lokale på skolen efter skoletid.

# I skoleåret 1909—10 bruges følgende bøger:\*)

## 1. underklasse

H. C. Frederiksens læsebog for små børn.

## 2. underklasse

Børnenes danske læsebog I, udg. af Andersen, Skarvik og Sørensen.

## 3. underklasse

Slomanns danske læsebog I. Boyesens retskrivningsøvelser 1. hæfte. Christensen og Clemmensens hjemstavnslære.

## 4. underklasse

Slomanns danske læsebog II. Boyesens retskrivningsøvelser 1. hæfte. Johan Ottosen: Børnenes fædrelandshistorie. Dyrenes naturhistorie af V. Balslev. C. C. Christensens lille geografi. Et atlas (helst Christensen og Krogsgård: Atlas for mellemskolen, da dette benyttes i mellemskolen).

## 5. underklasse

E. Kellers danske læsebog for det 5. skoleår. Boyesens retskrivningsøvelser 1. hæfte. Johan Ottosen: Børnenes fædrelandshistorie. C. C. Christensens lille geografi. Dyrenes naturhistorie af V. Balslev.

## I. mellemskoleklasse

Børnenes danske læsebog 5te del, udarbejdet af Fossing, Skarvik og Sørensen. Boyesens retskrivningsøvelser 1. hæfte. Ingerslev og Vibæks tyske begynderbog for mellemskolen (helst 2den eller 3die udgave). Kapers tyske stiløvelser for forberedelses- og folkeskoler. Ludvig Schmidts lærebog i historie for mellemskolen I. C. C. Christensens mindre lærebog i geografi for mellemskolen I. Christensen

---

\*) Småbørnene skal, når de begynder deres skolegang, også have en tavle, et penalhus med griffel og blyant, en madkasse med rem, et par skiftesko (eller galoscher) og et par gymnastiksko, alt forsynet med navn.

og Krogsgård: Atlas for mellemskolen. Bøving-Petersen og Stockmars zoologi I. Balslev og Simonsen: Botanik I. Bibelhistorie og regnebog vil senere blive opgivet.

#### II. mellemskoleklasse

Agerskov og Rørdams danske læsebog for mellemklasserne. Boyesens retskrivningsøvelser I. hæfte. Chr. Sarauws tyske læsebog II. Kaper: kortfattet tysk sproglære. Kapers tyske stiløvelser for forberedelses- og folkeskoler. Jespersen og Sarauws engelske begynderbog I., senere også II. C. C. Christensens mindre lærebog i geografi for mellemskolen I. Christensen og Krogsgård: Atlas for mellemskolen. Ludvig Schmidts lærebog i historie for mellemskolen I. Det nye testamente. Stockmar og Bøving-Petersens zoologi for mellemskolen II. Balslev og Simonsens botanik for mellemskolen II. Rasmussen og Simonsens fysik for mellemskolen I og II. Sammes uorganiske kemi for mellemskolen. Regnebog vil senere blive opgivet.

#### III. mellemskoleklasse

Fengers danske læsestykker I. Boyesens retskrivningsøvelser II. Runeberg: Fänrik Ståls sägner I - II med noter af M. Kristensen. Det nye testamente. Chr. Sarauws tyske læsebog II. Kapers tyske sproglære. Kaper og Rodhes tyske taleøvelser. Kapers tyske stiløvelser for forberedelses- og folkeskoler. Jespersen og Sarauw: Engelsk lærebog for mellemskolens lavere klasser (senere muligvis Branner og Rodhes engelske taleøvelser). Engelske stiløvelser til brug ved systematisk begynderundervisning af A. Werner. Jespersens engelske grammatik for begyndere. Ludvig Schmidts lærebog i historie for mellemskolen II. C. C. Christensens geografi for mellemskolen II. Sammes atlas for mellemskolen. Bøving-Petersen og Stockmars zoologi II. Balslev og Simonsens botanik for mellemskolen III. Foldbergs geometri og aritmetik for mellemskolen. Meyers regnebog nr. 2.

#### IV. mellemskoleklasse

Fengers danske læsestykker I. Boyesens retskrivningsøvelser II. Runeberg: Fänrik Ståls sägner I—II med noter af Marius Kristensen. Hoff's svenske læsebog. Det nye testamente. Ingerslev og Vibæks tyske læsebog for mellemskolen. Kapers tyske stiløvelser for for-

beredelses- og folkeskoler. Kaper og Rodhes tyske taleøvelser. Jespersens engelske læsestykker med øvelser. Sammes engelske grammatik for begyndere. Ludvig Schmidts lærebog i historie for mellemskolen II. C. C. Christensens mindre lærebog i geografi. Lærebøger i fransk og i zoologi og botanik vil blive opgivet ved skoleårets begyndelse. Foldbergs geometri og aritmetik for mellemskolen. Simonsen og Rasmussens kemi for mellemskolen. Sammes fysik for mellemskolen. Arnold Møllers sundhedslære.

For gymnasiets og realklassens vedkommende opgives bøgerne ved skoleårets begyndelse.

---

Samtlige elever bruger ved morgensangen, sangundervisningen, i adskillige undervisningstimer og ved andre lejligheder: Sangbog for den danske skole af Bæk og Laursen med et tillæg trykt for Ordrup højere almenskole.

---

Skolen forbeholder sig ret til at indføre enkelte bøger, som ikke findes anført her, efterhånden som undervisningen i årets løb måtte kræve det. *Vi anmoder om, at der ikke skrives navn i de nye bøger, inden de er forevist på skolen.*

---

## Fridage i det ny skoleår.

Det ny skoleår begynder torsdag d. 19. august  
Kl. 10.

Efterårsferie fra 17. til 20. oktober	}	begge Dage medregnede.
Juleferie — 23. dec. til 6. januar		
Påskeferie — 23. til 29. marts		
Pinseferie — 13. til 22. maj		

### Enkelte fridage:

Mandag d. 13. september, lørdag d. 20. november, Fastelavs-  
mandag, torsdag d. 24. februar, lørdag d. 23. april, fredag d. 3. juni.

---



# Timeplan

Tirsdag den 6. juli 1909

Kl. 9<sup>1</sup>/<sub>4</sub> morgensang

Tid	Klasse	Fag	Lærer	Værelse
9 <sup>1</sup> / <sub>2</sub> —10 <sup>1</sup> / <sub>4</sub>	II.g.	Historie	Carl Christiansen	Nr. 19
»	I.g.spr.	Tysk	Ernst Kaper	» 18
»	III.m.v.	Matematik	Kirstine Sørensen	» 25
»	II.m.ø.	Engelsk	Anna Kønigke	» 21
»	II.m.v.	Matematik	Pihl-Hansen	» 20
»	I.m.ø.	Tysk	Holger Frederiksen	» 14
»	I.m.v.	Tysk	Erik Jacobsen	» 22
»	5.	Dansk	Ingrid Kunst	» 27
»	4 ø.	Dansk	Helga Kønigke	» 9
»	4.v.	Naturhistorie	Emilie Pedersen	» 10
»	3.	Bibelhistorie	Jens Bondesen	» 1
»	2.ø. + v.	Gymnastik	Dora Hindsberg	ny sal
10 <sup>1</sup> / <sub>2</sub> —11 <sup>1</sup> / <sub>4</sub>	II.g.	Historie	Carl Christiansen	Nr. 19
»	I.g.spr.	Tysk	Ernst Kaper	» 18
»	I.g.mat.	Matematik	Pihl-Hansen	» 26
»	III.m.ø.	Dansk	Holger Frederiksen	» 23
»	III.m.v.	Matematik	Kirstine Sørensen	» 25

»	I.m.ø.	Naturhistorie	Regner Lefolii	»	14
»	I.m.v.	Bibelhistorie	A. E. Lenbroch	»	22
»	5.	Naturhistorie	Emilie Pedersen	»	27
»	4.ø.	Regning	Knud Meyling	»	9
»	4.v.	Regning	Holger Nielsen	»	10
»	3.	Dansk	Anna Kønricke	»	1
»	2.ø.	Dansk	Helga Kønricke	»	2
»	2.v.	Regning	Else Ulrik	»	8
»	1.	Regning	Ingrid Kunst	»	7

11<sup>1</sup>/<sub>4</sub>—12

### Ophold

12—12<sup>3</sup>/<sub>4</sub>

I.g.mat.	Matematik	Pihl-Hansen	Nr.	26
» III.m.ø.	Dansk	Holger Frederiksen	»	23
» II.m.ø.	Naturhistorie	Ellen Branner	»	21
» II.m.v.	Historie	A. E. Lenbroch	»	20
» I.m.ø.	Fysik	Poul Frederiksen	»	14
» I.m.v.	Geografi	Poul Obel	»	22
» 5.	Geografi	Regner Lefolii	»	27
» 4.ø. + v.	Bibelhistorie	Jens Bondesen	»	9
» 3.	Geografi	Knud Meyling	»	1
» 2.ø.	Regning	Emilie Pedersen	»	2
» 2.v.	Dansk	Ingrid Kunst	»	8
» 1.	Dansk	Eva Stender	»	7

1—1<sup>1</sup>/<sub>2</sub>

Gymnastik og  
idræt

Holger Nielsen  
Dora Hindsberg

## Betalingsvilkår

---

	ældste barn.	næstældste barn.	3. ældste barn.	4. ældste barn.
I 1. underklasse	12 kr.	10 kr.	8 kr.	4 kr.
- 2. —	13 —	11 —	9 —	5 —
- 3. —	14 —	12 —	10 —	6 —
- 4. —	15 —	13 —	11 —	7 —
- 5. —	16 —	14 —	12 —	8 —
- I. mellemskoleklasse	17 —	15 —	13 —	9 —
- II. —	18 —	16 —	14 —	10 —
- III. —	19 —	17 —	15 —	11 —
- IV. —	20 —	18 —	16 —	12 —
- realklassen	20 —	18 —	16 —	12 —
- I. gymnasieklasse	23 —	20 —	18 —	14 —
- II. —	24 —	20 —	18 —	14 —
- III. —	25 —	20 —	18 —	14 —

Af søskende, der samtidig går i skolen, går den 5te og de følgende frit.

Forsømmes skolen i længere tid på grund af en discipels sygdom eller på grund af sygdom i vedkommendes hjem, betales der for den måned, sygdommen begyndte i, og for de to næste

En discipel, der indstiller sig til afgangseksamen for studerende, til realafgangseksamen eller mellem-

skoleeksamen, betaler 10 kr. En elev, der ikke har taget mellemskoleeksamen ved en af de forenede skoler, betaler 20 kr. ved afgangseksamen for studerende.

Dimittenderne betaler til skoleårets slutning, det er til juli måneds udgang.

Ny elever, der begynder efter sommerferien, betaler kun halvt for august måned.

I indskrivningspenge betaler hver elev 4 kr.

Til brændsel betales 4 kr. for hver elev, 2 kr. i november og 2 kr. i februar; dog kun for de 2 ældste søskende.

Udmeldelse kan ske med to fulde måneders varsel; der betales altså for den måned, hvori udmeldelsen sker og for de to følgende.

Ansøgning om fripladser og moderationer fra kommune og stat må være indsendt til skolen inden 1ste april. Ansøgninger om moderation fra skolens side må være indsendt inden 1. maj. Ansøgningsblanketter fås på skolen.

Søskendemoderationen vil også komme til at gælde i det tilfælde, at nogle af en families børn går i frkn. Laub & Saltos skole eller i en af de skoler, der ejes af de forenede skoler, andre i Ordrup højere Almenskole.

---

## Om skolepengeforhøjelser

På forældremøder, ved offentlige foredrag og ved en fremsendt redegørelse har skolen udførlig klarlagt de forhold, der gør det til en bydende nødvendighed for de højere skoler i hovedstaden og dens omegn at forhøje skolepengene fra år til år, hvis det skal være dem muligt at lønne deres lærerpersonale blot nogenlunde tilfredsstillende.

De højere private skoler er sig imidlertid bevidst, at en sådan stadig forhøjelse af skolepengene for mange hjem vil være en overordentlig trykkende byrde, og de har derfor også gjort sig de største anstrængelser for at formå stat og kommune til at tage spørgsmålet om den højere privatskoles hele stilling op til behandling, så at der kunde træffes en forsvarlig ordning af lønningsspørgsmålet, uden at skolepengene blev uoverkommelige for forældrene.

Heldigvis tyder adskilligt på, at det vil kunne lykkes at vække autoriteternes interesse for dette spørgsmål. Allerede den omstændighed, at Frederiksberg kommune har besluttet sig til — foreløbig for et år — at yde et tilskud til delvis dækning af udgifterne til skolestipendier, giver grundet håb om, at det må lykkes at finde en forsvarlig ordning af hele skolepengespørgsmålet, og der vil da også i en nær fremtid, her i kommunen i tilslutning til den af skolens forældrekreds indgivne adresse, blive indsendt andragender fra de højere privatskoler om, at København og Gentofte kommuner vil tage tilskudsspørgsmålet op.

Som følge af de vanskelige forhold, hvorunder den højere skole også i Gentofte kommune arbejder i øjeblikket, havde drenge- og fællesskolerne i Hellerup og Ordrup besluttet sig til allerede for det kommende skoleår at sætte den månedlige betaling op med 2 kroner i alle klasser, men under hensyn til de forventninger om et betydeligt tilskud fra Gentofte kommunes side, som de til skolerne knyttede forældrekredse og lærerkræfter nærer, har vi ment foreløbig at kunne undlade dette, dog med den undtagelse, at vi må forhøje den månedlige betaling i gymnasieklasserne noget (til 23, 24, 25 kr.) for at kunne bestride de store udgifter,

der er forbundet med at drive de små sproglige og naturvidenskabelige hold. Men skulde det mod forventning vise sig ugørligt at opnå et fyldestgørende tilskud fra Gentofte kommune, må skolerne forbeholde sig ret til i løbet af det kommende skoleår at forhøje skolepengene for hver ældste elev i de øvrige klasser med 2 kroner om måneden. Denne forhøjelse vil dog ikke komme til at gælde for elever med bopæl paa Frederiksberg.

Når skolerne ser sig i den beklagelige nødvendighed at måtte tage dette forbehold, ligger det i, at de overfor Frederiksberg kommunalbestyrelse har måttet yde garanti for, at det frederiksbergske tilskud hverken direkte eller indirekte skal komme beboere af andre kommuner til gode.

Det er imidlertid vort håb, at vi ikke skal blive nødsaget til at gå denne vej, men at det må lykkes at få en tilfredsstillende ordning med Gentofte kommune, helst således, at vi i det hele taget kan undgå fremtidige skolepengeforhøjelser.

---

## Det gamle skoleårs afslutning og det nyes begyndelse

---

Mundtlig afgangseksamen begynder d. 16. juni. Realklassen er i år fritaget for eksamen i mundtlig matematik og tysk, IV. mellemklasse i fysik og naturhistorie.

II. gymnasieklasse og III. mellemklasse har årsprøve i alle fag, I. gymnasieklasse i de fleste. I hele den øvrige skole holdes der ingen eksamen. Derimod er der tirsdag den 6. juli i en del enkelte fag en overhøring, som giver forældrene en særlig lejlighed til at besøge skolen og få et indtryk af dens undervisning. Timeplanen for denne dag er meddelt ovenfor. Denne overhøring vedrører ikke spørgsmålet om elevernes opflytning til den følgende klasse.

Skoleåret afsluttes onsdag d. 7. juli kl. 10. Det nye skoleår begynder torsdag d. 19. august kl. 10, (for 1. underklasse dog først onsdag d. 1. september kl. 9). De hjem, der er knyttet til skolen, og skolens øvrige venner indbydes til at overvære disse to højtideligheder.

---



# MEDDELELSER

OM

## CHRISTIANSHOLM SKOLE

FOR DRENGE OG PIGER

(FORSKOLE TIL ORDRUP HØJERE ALMENSKOLE)

VED DENS BESTYRER

CAND. THEOL. ALFRED ANDERSEN

---

1908--1909

**D**a »Ordrup højere almenskole« ved dette skole-  
års begyndelse overtoges af »de forenede skoler«, blev der samtidig truffet den ordning, at »Christiansholm skole« indgik som en integrerende del af »Ordrup skole«, hvilken ordning approberedes af ministeriet for kirke- og undervisningsvæsenet. — Skolen har 5 forberedelsesklasser. Ved udgangen af den femte kan eleverne gå over i 1. mellemskoleklasse.

Den almindelige aldersgrænse for optagelsen i mellemskolens 1. klasse er efter ministeriel bestemmelse sat til 11 år, hvorfor det må tilrådes forældrene at lade børnene begynde deres skolegang i 6 års alderen.

Skolen har i årets løb undervist 64 elever, fordelt i de 5 klasser. Skoletiden har været fra 9—3 med lektioner på 3 kvarter, ca. 1 times frokost og leg.

På børnenes sunde legemlige udvikling er der lagt megen vægt. Forældrene anmodes derfor om ikke at bede børnene fritaget for gymnastik uden tvingende grunde.

Ved skolen virker følgende lærerkræfter:

*Alfred Andersen*, cand. theol., skolens bestyrer,  
frk. *Martha Evers*, cand. phil., statens kursus,  
hr. *F. Frederiksen*, sang- og musikleærer,  
hr. *Ejner Jørgensen*, cand. phil.,  
frk. *Yelva Leander*, eksamineret gymnastiklærerinde,  
frk. *Ulla Nielsen*, statens kursus i dansk, fonetik,  
anskuelse og engelsk; translatrice i engelsk.

Gennemgående hver 3. uge har eleverne fået meddelelse hjem om standpunktet i det hele, om flid og fremgang og — hvis der har været noget at bemærke — også om opførsel.

I vinterens løb har der i skolens gymnastiksal en gang ugentlig været afholdt danseundervisning, ledet af frk. Yelva Leander. Undervisningen sluttede med et fornøjeligt afdansningsbal, der ligeledes afholdtes i gymnastiksalen.

Den 9. februar afholdtes forældremøde, på hvilket den højere skoles stilling, specielt i Gentofte-Ordrup kommune, drøftedes. Mødet indlededes af skolens bestyrer, hvorefter dr. Kaper i et instruktivt foredrag udviklede det foreliggende emne. Skolen har i årets løb haft et tilskud på 50 kr. fra Gentofte-Ordrup kommune.

---

## Årets arbejde

### 1. forberedelsesklasse

Dansk (frk. *Nielsen*). Børnene har lært at læse efter lydmetoden med benyttelse af Schneekloths ABC og læsebog med billeder. De sidste par måneder har de benyttet »børnenes danske læsebog« af Fossing, Skarvig og Sørensen.

Børnene er blevet øvet i stavning og læsning i bog samt læsning af skrift på den store tavle. Når historierne er læst, har de genfortalt dem. En del vers er lært udenad; undertiden har hvert barn fået sin rolle at udføre.

Skrivning (frk. *Nielsen*). Skrivningen har været nøje knyttet til læsningen. Først har børnene lært at skrive på tavle, senere i bog. En gang om ugen er de blevet øvet lidt i afskrivning.

Forstandsøvelse og Naturkundskab (frk. *Nielsen* og *Alfr. Andersen*). Der er gennemgået de vigtigste pattedyr, særlig husdyrene og disses ydelser, og gennem småfortællinger er der lagt vægt på at vække børnenes interesse for dyrenes liv i det hele. Endvidere er der talt om de ting, som omgiver børnene, såvel i selve skolestuerne som også i nærmeste omegn, samt endelig lidt om året og årstiderne. I tilslutning hertil er for de mindre klasser i forening gennemgået »Robinson Cruso«.

Regning (frk. *Evers*). Børnene har lært at læse og skrive tal; de er øvet i addition og subtraktion af benævnte og ubenævnte tal indenfor talrækken 1—100, samt i multiplikation og division med ganske små tal. — Additions- og subtraktionstabellen.

Håndarbejde (frk. *Nielsen*). Børnene har lært at sy et forklæde med forsting, stikkesting, kastesting, sømning og kontursting samt at sy et rynkestykke.

## 2. forberedelsesklasse

Bibelhistorie (*Alfr. Andersen*). Den gamle pagt fra Abraham indtil rigets deling er i store træk gennemgået og genfortalt således, at der i særlig grad er dvælet ved de fortællinger, der passer for småbørns opfattelse.

Dansk (frk. *Nielsen*). »Børnenes danske læsebog« af Fossing, Skarvig og Sørensen er benyttet. Der er lagt vægt på, at oplæsningen kan lyde frit og naturligt.

Historierne er genfortalt; de fleste vers er lært udenad, og hvor det har passet, har hvert barn fået sin rolle at udføre. En gang om ugen har de haft afskrivning i bog og en gang diktat.

Regning (frk. *Evers*). De fire regningsarter med benævnte og ubenævnte tocifrede tal er indøvet både som tavle- og hovedregning. Endvidere er de fire tabeller lært.

Naturhistorie (*Alfr. Andersen*). Gennem benyttelse af skolens samling og billeder og, hvad børnene har for øje i skov og på mark omkring sig, er fuglene gennemgået. Eleverne er blevet øvet i at bruge øjne og forstand, så de ved at betragte en fugl kan slutte sig til dens opholdssted og levevis.

Skrivning (hr. *Jørgensen*). I skønskrivning er gennemarbejdet Louise Stremmes 1., 2. og 3. hæfte, og gennem afskrivning er lagt vægt på at udvikle barnets håndskrift.

Håndarbejde (frk. *Nielsen*). I strikketimerne har børnene lært at strikke en pose med ret, vrang og huller; der er straks benyttet fire pinde. I sytimerne har de begyndt på en sypose; dette arbejde vil blive fortsat i 3. klasse. Endvidere har de repeteret det, de lærte i 1. klasse, og dertil lært korssting, hulsøm, flonelsting samt kædesting.

### 3. forberedelsesklasse

Bibelhistorie (*Alfr. Andersen*). Med Chr. Bredsdorffs bibelhistorie som grundlag er i store hovedtræk gennemgået tiden efter rigets deling samt de første begivenheder i den nye pagt og de vigtigste lignelser;

navnlig disse sidste er gjort til genstand for samtale, fordi de i mange henseender kan sætte børnenes tanker i bevægelse.

Dansk (frk. *Evers*). Emil Slomanns »Læsebog for danske børn« I. del er læst og til dels genfortalt. Efter oplæsningen er børnene øvet i ordforklaring. En del vers er lært udenad, og der er indøvet opløsning af lette sætninger, hvorved børnene samtidig har lært de vigtigste ordklasser at kende. Ugentlig diktat og genfortælling.

Regning (frk. *Nielsen*). Petersens og Røttings regnebog 3. del er benyttet. Børnene har repeteret multiplikationstabellen samt lært divisionstabellen. I hovedregning har de lært at behandle alle 4 regningsarter med benævnte og ubenævnte tal. En gang om ugen har de haft hjemmeopgaver.

Historie (*Alfr. Andersen*). Ved meget udførlig gennemgang og derefter genfortælling er Danmarks første tid, gudelære og sagnhistorie taget igennem; derefter tiden fra Gorm den gamle til Valdemar den store.

Geografi (*Alfr. Andersen*). Med Olaf Langes »Geografi for mellemskolen« som grundlag er gennemgæet Danmarks og bilandes geografi. Børnene er øvet i at foretage rejser på kortet både over sø og land, og der er dvælet ved minderne de forskellige steder. Også jordbundsforholdene er behandlet.

Naturhistorie (*Alfr. Andersen*). De koldblodede dyr er med flittig benyttelse af skolens samling og billeder gennemgæet, og disse dyrs levevis og ydre vilkår er gjort til genstand for sammenligning med de varmblodede dyrs.

I botanik er planternes spiring og vækst samt bladformerne særlig behandlet.

Skrivning (frk. *Leander*). Fortsættelse af Louise Stremmes hæfter, særlig 4. hæfte er behandlet, og udviklingen af håndskriften er fortsat.

Tegning (frk. *Leander*). Grønvolds 2. hæfte og begyndelsen af 3. er taget igennem.

Håndarbejde (frk. *Evers*). Den i 2. klasse påbegyndte pose er fuldendt.

#### 4. forberedelsesklasse

Bibelhistorie (*Alfr. Andersen*). Den nye pagt fra indtoget i Jerusalem er læst og gennemgået efter Bredsdorffs bibelhistorie for mindre børn. Enkelte lette salmer er forklaret og derefter lært, f. eks. »Nu titte til hinanden«, »I østen stiger solen op«.

Dansk (hr. *Jørgensen*). Slomanns danske læsebog II. del er læst og repeteret. En del digte er lært udenad. Der er lagt vægt på at få den rette betoning frem både i oplæsningen og fremsigelsen af vers. Af grammatik er gennemgået navneordenes og tillægsordenes bøjninger, desuden har børnene lært udsagnsordene at kende. I syntaksen er de mere elementære grundbegreber taget igennem. Hyppige diktat- og genfortællingsstile.

Regning (frk. *Evers*). Børnene har beskæftiget sig med alle fire regningsarter i benævnte og ubenævnte tal samt lært en del forholdsregning. Som bog er benyttet Petersens og Røttings IV. hæfte. De fire tabeller er stadig indprentet. Ugentlig hjemmeregning.

Historie (hr. *Jørgensen*). Med Joh. Ottosens »børnenes fædrelandshistorie« som grundlag er tiden

fra Valdemar den store til enevældens indførelse taget igennem. Kongerækken indenfor det læste tidsrum er indøvet.

Geografi (*Alfr. Andersen*). Efter C. C. Christensens geografi nr. 4 er gennemgået de europæiske lande indtil Sydevropa med flittig benyttelse af kort. Der er lagt megen vægt på at øve børnene i fra et lands naturforhold i det hele at slutte sig til dets planteliv, dyreliv, menneskeliv, næringsveje o. l. — Af og til er korttegning anvendt.

Naturhistorie (*Alfr. Andersen*). Efter Balslevs zoologi er gennemgået de almindeligste leddyr, bløddyr og stråledyr med benyttelse af skolens samling; og hvad vi forøvrigt har set til disse dyr på mark, i skov og i vand, er gjort til genstand for samtale. I botanik er nogle af de almindeligst forekommende plantetyper taget igennem.

Skrivning (frk. *Leander*). Fortsættelse af Louise Stremmes hæfter, særlig er 5. hæfte behandlet. Enkelte elever har brugt stejlskrift.

Tegning (frk. *Leander*). Fortsættelse af Grønvolds 3. hæfte og gennemgang af 4. Måltagning er indøvet.

Håndarbejde (frk. *Evers*). 1 stykke linned.

### 5. forberedelsesklasse

Bibelhistorie (*Alfr. Andersen*). Med Chr. Bredsdorffs »bibelhistorie for mindre børn« som grundlag er den nye pagt gennemgået; mere udførligt er aposteltiden og de kristne festdages betydning behandlet. Enkelte salmer er forklaret og lært.

Dansk (*Alfr. Andersen*). Kellers danske læsebog for det 5. skoleår er benyttet. Der er lagt vægt på en



klar og tydelig oplæsning. En del af digtene er lært udenad. Børnene har lært at finde de forskellige sætningsdele, at udrede sætninger fra hverandre — også lettere indskudte sætninger. De forskellige ordklasser er behandlet, særlig navneord og tillægsord, udsagnsord og biord samt stedord. Endvidere er eleverne øvet i diktat, genfortælling og stile af lettere beskrivende indhold.

Regning (frk. *Evers*). Med Petersens og Røttings 5. hæfte som grundlag er gennemgået største fælles mål, addition og subtraktion af ensbenævnte brøker, multiplikation og division af brøker med hel multiplikator og divisor, og de fire regningsarter i decimalbrøk; endvidere er eleverne øvet i forholdsregning. Ugentlig hjemmeregning.

Historie (hr. *Jørgensen*). Efter Joh. Ottosens »børnenes fædrelandshistorie« er tiden fra enevælden til vore dage taget igennem; derefter er hele bogen repeteret. Hvor der har været anledning dertil, er begivenhederne sat i forhold til verdenshistorien. Kongerækken er indøvet.

Geografi (*Alfr. Andersen*). Efter C. C. Christensens geografi nr. 4 er Sydevropa og de fremmede verdensdele gennemgået. Derefter er Danmarks geografi efter samme bog og ved udførlig gennemgang taget igennem. Enkelte gange korttegning.

Naturhistorie (*Alfr. Andersen*). Med Balslevs naturhistorie som grundlag er særlig gennemgået pattedyr og fugle; endvidere er typiske eksempler fra de øvrige dyreklasser taget igennem som repetition af de tidligere års arbejde.

I botanik er Balslevs lille bog lagt til grund, og

børnene har lært de almindelige plantedele og de almindelig forekommende planter at kende.

*Skrivning (frk. Leander).* Louise Stremmes 6. og 7. hæfte er behandlet; de elever, for hvem stejlskrift falder naturligt, har benyttet denne.

*Tegning (frk. Leander).* Børnene har lært at tegne efter genstande som krukker, skåle, penalhuse, blæk-huse o. l.; de er stadig øvet i måltagning.

*Håndarbejde (frk. Evers).* 1 par benklæder med hulsøm.

*Engelsk (frk. Nielsen).* Otto Jespersen og Chr. Sarauws engelske begynderbog er benyttet. Eleverne har desuden læst nogle historier i »nurseys tales« af W. T. Stead; senere har de genfortalt dem. Der er lagt megen vægt på taleøvelser. En del vers er lært udenad. Grammatik er indøvet mundtlig gennem små lette sætninger. En gang om ugen har de skrevet en stil, oversættelse fra dansk til engelsk.

---

### Gymnastik

I gymnastik er hovedvægten lagt på motionsgymnastik, frie øvelser, gang- og løbeøvelser. — I apparater er arbejdet i ribber, arm- og ligevægtsbom, ringe, trapez og klatretøve. Af springøvelser er foretaget længde- og højdespring samt spring i svingreb. Med drengene er de første smidighedsøvelser taget igennem. — Når vejret har tilladt det, er der øvet friluftsgymnastik og idræt.

---

## Sang

Hr. *Frits Frederiksen*

De mindre børn har lært lette salmer og børnesange, de større desuden fædrelandssange, ligesom de har haft træffeøvelser. Særlig vægt er der lagt på takt og tekstbehandling.

---

**I næste skoleår vil følgende bøger blive brugt i Christiansholm skole:**

1. forberedelsesklasse:

Schneekloths ABC og danske læsebog. Den danske skoles sangbog (indbunden).

2. forberedelsesklasse:

Børnenes danske læsebog, I. udgave af Fossing, Skarvik og Sørensen. Den danske skoles sangbog.

3. forberedelsesklasse:

Slomanns læsebog for danske børn, I. Bredsdorffs bibelhistorie for mindre børn. Olaf Langes geografi for mellemskolen. Petersens og Røttings regnebog, III. del. Den danske skoles sangbog.

4. forberedelsesklasse:

Slomanns læsebog, II. del. Bredsdorffs bibelhistorie for mindre børn. C. C. Christensens lille geografi. Johan Ottosen: Børnenes fædrelandshistorie. V. Balslevs naturhistorie og lille botanik. Petersen og Røttings regnebog, IV. del. Den danske skoles sangbog. Et atlas.

## 5. forberedelsesklasse:

E. Kellers danske læsebog for det 5. skoleår. Bredsdorffs bibelhistorie for mindre børn. C. C. Christensens lille geografi. Johan Ottosens børnenes fædrelands-historie. V. Balslevs naturhistorie og lille botanik. Petersens og Røttings regnebog, 5. del. (Desuden af de børn, der ønsker undervisning i engelsk: Jespersens og Sarauws engelske begynderbog). Den danske skoles sangbog. Et atlas.

Tegnebøger, skrivebøger, blyanter og andre rekvisiter fås på skolen.

---

Det nye skoleår i Christiansholm skole begynder torsdag d. 19. august kl. 9.

---

## INDHOLD

---

	Side
Bestyrelserne . . . . .	3
Tale til prof. H. C. Frederiksen . . . . .	5
Den 14. maj 1909 . . . . .	11
Tale til minde om Kristian Branner . . . . .	13
Kristian Branners mindelegat . . . . .	19
Forandringer på bygning og grund . . . . .	20
Bestemmelser for forældrendvalget . . . . .	22
Af skolens dagbog . . . . .	25
Årets arbejde . . . . .	35
Timeplan . . . . .	86
Eleverne . . . . .	87
Lærerkræfterne . . . . .	88
Eksaminer . . . . .	92
Almindelige bestemmelser og ordensregler . . . . .	94
Skolesøgende pensionærer . . . . .	99
Dans, sløjd og musik . . . . .	99
Bøger 1909—1910 . . . . .	100
Timeplan for 6. juli . . . . .	104
Betalingsvilkår . . . . .	106
Om skolepengeforhøjelser . . . . .	108
Det gamle skoleårs afslutning og det nyes begyndelse . . . . .	111
<hr/>	
Meddelelser om Christiansholm skole . . . . .	113

---